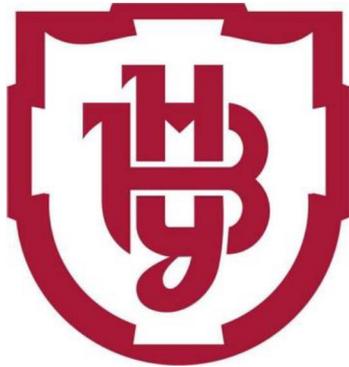

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
Кафедра обліку і оподаткування**

АННА САФАРОВА

ПОДАТКОВА ЗВІТНІСТЬ

Конспект лекцій

Луцьк 2023

УДК 657:334.7-049.5(072)

С 21

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки

(Протокол № 10 від 21 червня 2023 р.)

Рецензенти:

Проць Н. В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Волинського національного університету імені Лесі Українки

Сафарова А. Т.

С 21 **Податкова звітність:** конспект лекцій / Анна Таджидінівна Сафарова. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 60 с.

Анотація: У виданні узагальнено і розкрито сутність та зміст податкової звітності, подано методику складання податкової звітності за видами податків і зборів. Конспект лекцій розроблено відповідно до вимог стандартів вищої освіти з підготовки фахівців із метою надання допомоги у теоретичному вивченні дисципліни.

Рекомендовано здобувачам освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і оподаткування».

УДК 657:334.7-049.5(072)

© Сафарова А. Т., 2023

© Волинський національний
університет імені Лесі Українки, 2023

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тема 1. Теоретичні основи формування податкової звітності	5
Тема 2. Звітність з податку на прибуток підприємства.....	10
Тема 3. Звітність з податку на доходи фізичних осіб. Військовий збір. Звітність з ЄСВ	16
Тема 4. Звітність з податку на додану вартість. Адміністрування ПДВ. Податкова накладна	22
Тема 5. Звітність з акцизного податку	34
Тема 6. Звітність з екологічного податку	44
Тема 8. Звітність з податку на майно	48

ВСТУП

Освітній компонент «Податкова звітність» спрямований на формування у здобувачів освіти системи знань, умінь і навичок щодо розрахунків об'єктів і бази оподаткування та складання звітності за загальнодержавними та місцевими податками та зборами.

Вивчення освітнього компонента базується на знаннях, уміннях і навичках, які здобувачі освіти отримали, вивчаючи такі освітні компоненти: Бухгалтерський облік, Фінансовий облік, Податкова система тощо.

Вивчення освітнього компонента сприятиме кращому засвоєнню таких освітніх компонент, як: Звітність підприємств, Адміністрування податків (вітчизняний і міжнародний контексти) тощо.

Мета освітнього компонента – оволодіння вмінням визначення суми до сплати по податках і зборах та вивчення теорії і практики складання податкової звітності.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є вироблення практичних навичок розрахунку бази оподаткування, об'єкта оподаткування, суми податку до сплати та складання податкової звітності.

Згідно з освітньо-професійною програмою здобувачі освіти в результаті вивчення освітнього компонента «Податкова звітність» набудуть таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

– СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

– СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання (ПРН):

– ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

– ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

– ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Основні засади податкового законодавства України
2. Види податків та зборів
3. Загальні засади встановлення податків і зборів

1. Основні засади податкового законодавства України

Податкове законодавство України складається з Конституції України; Податкового кодексу України (ПКУ); Митного кодексу України та інших законів з питань митної справи у частині регулювання правовідносин, що виникають у зв'язку з оподаткуванням митом операцій з переміщення товарів через митний кордон України (далі - законами з питань митної справи); чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і якими регулюються питання оподаткування; нормативно-правових актів, прийнятих на підставі та на виконання ПКУ та законів з питань митної справи; рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків та зборів, прийнятих за правилами, встановленими ПКУ.

Податкове законодавство України ґрунтується на таких *принципах*:

- 1) *загальність оподаткування* - кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені ПКУ, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями ПКУ;
- 2) *рівність усіх платників перед законом*, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;
- 3) *невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства*;
- 4) *презумпція правомірності рішень платника податку* в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу;
- 5) *фіскальна достатність* - встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- 6) *соціальна справедливість* - установа податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків;
- 7) *економічність оподаткування* - установа податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;
- 8) *нейтральність оподаткування* - установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків;
- 9) *стабільність* - зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року;
- 10) *рівномірність та зручність сплати* - установа строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками;
- 11) *єдиний підхід до встановлення податків та зборів* - визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку.

2. Види податків та зборів

Податок - це обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ.

Збір (плата, внесок) - це обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій.

Сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому порядку, становить *податкову систему України*.

В Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори.

До загальнодержавних належать податки та збори, що встановлені ПКУ і є обов'язковими до сплати на усій території України, крім випадків, передбачених ПКУ.

До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених ПКУ, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у межах їх повноважень і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.

Загальнодержавні податки та збори

До загальнодержавних податків належать:

1. податок на прибуток підприємств;
2. податок на доходи фізичних осіб;
3. податок на додану вартість;
4. акцизний податок;
5. екологічний податок;
6. рентна плата;
7. мито.

Відносини, пов'язані з установленням та справлянням мита, регулюються митним законодавством.

Зарухування загальнодержавних податків та зборів до державного і місцевих бюджетів здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України.

Місцеві податки

До місцевих податків належать:

1. податок на майно;
2. єдиний податок.

До місцевих зборів належать:

1. збір за місця для паркування транспортних засобів;
2. туристичний збір.

Місцеві ради обов'язково встановлюють єдиний податок та податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю, крім земельного податку за лісові землі).

3. Загальні засади встановлення податків і зборів

Під час встановлення податку обов'язково визначаються такі *елементи*:

- 1) платники податку;
- 2) об'єкт оподаткування;
- 3) база оподаткування;
- 4) ставка податку;
- 5) порядок обчислення податку;
- 6) податковий період;
- 7) строк та порядок сплати податку;
- 8) строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку.

Також під час встановлення податку можуть передбачатися податкові пільги та порядок їх застосування.

1. Платники податків

Платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з ПКУ або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з ПКУ.

Кожний з платників податків може бути платником податку за одним або кількома податками та зборами.

2. Об'єкт оподаткування

Об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

3. База оподаткування

Базою оподаткування визнаються конкретні вартісні, фізичні або інші характеристики певного об'єкта оподаткування.

База оподаткування - це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

4. Ставка податку

Ставкою податку визнається розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування.

Види ставок податку:

- базова (основна) ставка податку. Базовою (основною) ставкою податку визначається ставка, що визначена такою для окремого податку відповідним розділом ПКУ.

- гранична ставка податку. Граничною ставкою податку визнається максимальний або мінімальний розмір ставки за певним податком, встановлений ПКУ.

- абсолютна ставки податку. Абсолютною (специфічною) є ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування.

- відносна ставки податку. Відносною (адвалорною) визнається ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється у відсотковому або кратному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування.

5. Обчислення суми податку

Обчислення суми податку здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосуванням відповідних коефіцієнтів.

6. Податковий період

Податковим періодом визнається встановлений ПКУ період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів.

Податковий період може складатися з кількох звітних періодів.

Базовий податковий (звітний) період - період, за який платник податків зобов'язаний здійснювати розрахунки податків, подавати податкові декларації (звіти, розрахунки) та сплачувати до бюджету суми податків та зборів, крім випадків, передбачених ПКУ, коли контролюючий орган зобов'язаний самостійно визначити суму податкового зобов'язання платника податку.

Види податкового періоду:

- календарний рік;
- календарне півріччя;
- календарні три квартали;
- календарний квартал;
- календарний місяць;
- календарний день.

7. Строк сплати податку та збору

Строком сплати податку та збору визнається період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством. Податок чи збір, що не був сплачений у визначений строк, вважається не сплаченим своєчасно.

Момент виникнення податкового обов'язку платника податків, у тому числі податкового агента, визначається календарною датою.

Строк сплати податку та збору обчислюється роками, кварталами, місяцями, декадами, тижнями, днями або вказівкою на подію, що повинна настати або відбутися.

Сплата податків та зборів здійснюється в грошовій формі у національній валюті України, крім випадків, передбачених ПКУ або законами з питань митної справи.

Сплата податків та зборів здійснюється в готівковій або безготівковій формі, крім випадків, передбачених ПКУ або законами з питань митної справи.

8. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку

Податкова декларація, розрахунок, звіт – це документ, що подається платником податків (у тому числі відокремленим підрозділом) контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання або відображаються обсяги операції (операцій), доходів (прибутків), щодо яких податковим та митним законодавством передбачено звільнення платника податку від обов'язку нарахування і сплати податку і збору, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку.

Митні декларації прирівнюються до податкових декларацій для цілей нарахування та/або сплати податкових зобов'язань.

Додатки до податкової декларації є її невід'ємною частиною.

Форма податкової декларації встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Податкова декларація складається за формою, затвердженою в порядку, визначеному положеннями пункту 46.5 статті 46 ПКУ та чинному на час її подання.

Форма податкової декларації повинна містити необхідні обов'язкові реквізити і відповідати нормам та змісту відповідних податку та збору.

Обов'язкові реквізити - це інформація, яку повинна містити форма податкової декларації та за відсутності якої документ втрачає визначений ПКУ статус із настанням передбачених законом юридичних наслідків.

Податкова декларація повинна містити такі *обов'язкові реквізити*:

- тип документа (звітний, уточнюючий, звітний новий);
- звітний (податковий) період, за який подається податкова декларація;
- звітний (податковий) період, що уточнюється (для уточнюючого розрахунку);
- повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові) платника податків згідно з реєстраційними документами;
- код платника податків згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України або податковий номер;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);
- місцезнаходження (місце проживання) платника податків;
- найменування контролюючого органу, до якого подається звітність;
- дата подання звіту (або дата заповнення - залежно від форми);
- інформація про додатки, що додаються до податкової декларації та є її невід'ємною частиною;

- ініціали, прізвища та реєстраційні номери облікових карток або інші відомості, визначені в абзаці сьомому цього пункту, посадових осіб платника податків;
- підписи платника податку - фізичної особи та/або посадових осіб платника податку, визначених ПКУ, засвідчені печаткою платника податку (за наявності).

У окремих випадках, коли це відповідає сутності податку або збору та є необхідним для його адміністрування, форма податкової декларації *додатково може містити такі обов'язкові реквізити*:

- відмітка про звітування за спеціальним режимом;
- код виду економічної діяльності (КВЕД);
- код органу місцевого самоврядування за КОАТУУ;
- індивідуальний податковий номер згідно з даними реєстру платників податку на додану вартість за звітний (податковий) період;
- дата та номер рішення про включення неприбуткової організації до Реєстру неприбуткових установ та організацій;
- ознака неприбутковості організації;
- повне найменування нерезидента;
- місцезнаходження нерезидента;
- назва та код держави резиденції нерезидента.

Податкова декларація повинна бути підписана:

- керівником платника податків або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації до контролюючого органу. У разі ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації безпосередньо керівником платника податку така податкова декларація підписується таким керівником;

Достатнім підтвердженням справжності документа податкової звітності є наявність оригіналу підпису уповноваженої особи на документі у паперовій формі або наявність в електронному документі електронного цифрового підпису платника податку.

- фізичною особою - платником податків або його представником;
- особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації згідно із договором про спільну діяльність або угодою про розподіл продукції.

Якщо податкова декларація подається податковими агентами - юридичними особами, вона повинна бути підписана керівником такого агента та особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації такого агента, а якщо податковим агентом є платник податків - фізична особа - таким платником податків.

Подання податкової декларації до контролюючих органів

Податкова декларація подається за звітний період в установлені ПКУ строки контролюючому органу, в якому перебуває на обліку платник податків.

Платник податків зобов'язаний за кожний встановлений ПКУ звітний період, в якому виникають об'єкти оподаткування, або у разі наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог ПКУ подавати податкові декларації щодо кожного окремого податку, платником якого він є.

Податкова декларація подається за вибором платника податків, якщо інше не передбачено ПКУ, в один із таких *способів*:

- а) особисто платником податків або уповноваженою на це особою;
- б) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;
- в) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису.

Єдиною підставою для відмови у прийнятті податкової декларації засобами електронного зв'язку в електронній формі є недійсність електронного цифрового підпису такого платника податків, у тому числі у зв'язку із закінченням строку дії сертифіката відкритого ключа, за умови що така податкова декларація відповідає всім вимогам електронного документа і надана у форматі, доступному для її технічної обробки.

Платники податків, що належать до великих та середніх підприємств, подають податкові декларації контролюючому органу в електронній формі з дотриманням вимог законів щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису.

Податкова звітність з податку на додану вартість подається в електронній формі контролюючому органу всіма платниками цього податку з дотриманням вимог законів щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису.

Акредитований центр сертифікації ключів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, безоплатно надає платникам податків послуги у сфері електронного цифрового підпису.

У разі надсилання податкової декларації поштою, платник податку зобов'язаний здійснити таке відправлення на адресу відповідного контролюючого органу не пізніше ніж за п'ять днів до закінчення граничного строку подання податкової декларації, визначеного ПКУ, а при поданні податкової звітності в електронній формі, - не пізніше закінчення останньої години дня, в якому спливає такий граничний строк.

Податкові декларації, крім випадків, передбачених ПКУ, подаються за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює:

- *календарному місяцю* (у тому числі в разі сплати місячних авансових внесків) - протягом *20 календарних днів*, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;

- *календарному кварталу* або *календарному півріччю* (у тому числі в разі сплати квартальних або піврічних авансових внесків) - протягом *40 календарних днів*, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу (півріччя);

- *календарному року*, крім випадків, передбачених підпунктами 49.18.4 та 49.18.5 ПКУ - протягом *60 календарних днів*, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року;

- *календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб* - до *1 травня року*, що настає за звітним, крім випадків, передбачених розділом IV ПКУ;

- *календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб - підприємців* - протягом *40 календарних днів*, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року;

- *календарному року для платників податку на прибуток для податкової декларації, яка розраховується наростаючим підсумком за рік*, - протягом *60 календарних днів*, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Якщо останній день строку подання податкової декларації припадає на вихідний або святковий день, то останнім днем строку вважається операційний (банківський) день, що настає за вихідним або святковим днем.

ТЕМА 2. ЗВІТНІСТЬ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА

1. Платники податку на прибуток підприємства.
2. Об'єкт оподаткування податку на прибуток підприємства.
3. База оподаткування податку на прибуток підприємства.
4. Ставки податку на прибуток підприємства.
5. Порядок обчислення податку на прибуток підприємства.
6. Податковий період з податку на прибуток підприємства.
7. Строк та порядок сплати податку на прибуток підприємства.
8. Декларація з податку на прибуток. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку на прибуток підприємства.
9. Відповідальність за неподання декларації та допущення у ній помилок.
10. Облік податку на прибуток підприємства.

1. Платники податку на прибуток підприємства

Платники податку:

1) резиденти

а) суб'єкти господарювання - юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами.

б) управитель фонду операцій з нерухомістю, який здійснює діяльність відповідно до Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю" щодо операцій і результатів діяльності із довірчого управління, що здійснюється таким управителем через фонд.

2) нерезиденти

а) юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України;

б) постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників.

Не є платниками податку неприбуткові підприємства, установи та організації. До неприбуткових організацій, зокрема, можуть бути віднесені:

- бюджетні установи;
- громадські об'єднання, політичні партії, творчі спілки, релігійні організації, благодійні організації, пенсійні фонди;
- спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб;
- житлово-будівельні кооперативи (з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому відповідно до закону здійснено прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом житлового будинку і такий житловий будинок споруджувався або придбався житлово-будівельним (житловим) кооперативом), дачні (дачно-будівельні), садівничі та гаражні (гаражно-будівельні) кооперативи (товариства);
- об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, асоціації власників жилих будинків;
- професійні спілки, їх об'єднання та організації профспілок, а також організації роботодавців та їх об'єднання;
- сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, кооперативні об'єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

2. Об'єкт оподаткування податку на прибуток підприємства

Об'єктом оподаткування є:

а) прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень ПКУ.

Платник, у якого річний дохід від діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухобліку за останній річний звітний (податковий) період **не перевищує 20 млн грн, об'єкт оподаткування може визначати без коригування ФР до оподаткування на усі різниці** (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені за розділом III ПКУ.

Новостворені підприємства. Автоматично новостворене підприємство потрапляє на загальну систему оподаткування, якщо не були подані заяви щодо спрощеної системи.

Обов'язок коригувати ФР існує тільки при перевищенні граничного обсягу в 20 млн грн. Таким чином, можливо 2 варіанти перебування на загальній системі оподаткування:

- без обліку податкових різниць;
- з обліком податкових різниць.

- б) дохід за договорами страхування;
- в) дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню з джерелом походження з України;
- г) дохід суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей;
- г) дохід операторів, отриманий від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю, що підлягає оподаткуванню.

3. База оподаткування податку на прибуток підприємства

Базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування.

4. Ставки податку на прибуток підприємства

Базова (основна) ставка податку становить **18 %**.

Під час провадження страхової діяльності юридичних осіб одночасно із ставкою податку на прибуток, ставка податку на дохід встановлюється у розмірі:

- 3 % за договорами страхування від об'єкта оподаткування;
- 0 % за договорами з довгострокового страхування життя, договорами добровільного медичного страхування та договорами страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення.

Ставки 0, 4, 6, 12, 15 і 20 % застосовуються до доходів нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їх походження з України.

Під час провадження букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино) одночасно із ставкою податку на прибуток, ставка податку на дохід встановлюється у розмірі:

- 10 % від доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів;
- 18 % від доходу, отриманого від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю.

Під час провадження діяльності з випуску та проведення лотерей встановлюється ставка податку на дохід від суми доходів, у розмірі 30 %.

Звільнення від оподаткування. Також окремими положеннями ПКУ передбачено звільнення від оподаткування прибутку окремих суб'єктів господарювання, а саме: Чорнобильської АЕС (п. 142.2 ПКУ); підприємств, які беруть участь у міжнародній програмі – Плані здійснення заходів на об'єкті “Укриття” відповідно до положень Рамкової угоди між Україною та ЄБРР щодо діяльності Чорнобильського фонду “Укриття” в Україні (п. 142.3 ПКУ); підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів та є їх повною власністю (п. 142.1 ПКУ).

5. Порядок обчислення податку на прибуток підприємства

Податок нараховується платником самостійно за ставкою, визначеною ПКУ, від бази оподаткування.

6. Податковий період з податку на прибуток підприємства

Податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств, є календарні:

- квартал;
- півріччя;
- три квартали;
- рік.

При цьому податкова декларація розраховується наростаючим підсумком. Податковий (звітний) період починається з першого календарного дня податкового (звітного) періоду і закінчується останнім календарним днем податкового (звітного) періоду, крім:

- виробників сільськогосподарської продукції, які можуть обрати річний податковий (звітний) період, який починається з 1 липня минулого звітного року і закінчується 30 червня поточного звітного року.

- у разі якщо особа ставиться на облік контролюючим органом як платник податку протягом податкового (звітного) періоду, перший податковий (звітний) період розпочинається з дати, на яку припадає початок такого обліку, і закінчується останнім календарним днем такого податкового (звітного) періоду;

- якщо платник податку ліквідується (у тому числі до закінчення першого податкового (звітного) періоду), останнім податковим (звітним) періодом вважається період, на який припадає дата ліквідації.

Річний податковий (звітний) період встановлюється для таких платників податку:

а) платників податку, які зареєстровані протягом звітного (податкового) року (новостворені), що сплачують податок на прибуток на підставі річної податкової декларації за період діяльності у звітному (податковому) році;

б) виробників сільськогосподарської продукції;

в) платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), за попередній річний звітний (податковий) період, *не перевищує 20 мільйонів гривень*. При цьому до річного доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначеного за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), включається дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи.

Платники податку на дохід: суб'єкти, які здійснюють випуск та проведення лотерей, щоквартально сплачують податок на дохід у порядку і в строки, які встановлені для квартального податкового (звітного) періоду з поданням податкової декларації з податку на прибуток.

Отже, для платників податку на прибуток існує 2 базових податкових (звітних) періодів:

- кварталний;
- річний.

7. Строк та порядок сплати податку на прибуток підприємства

Відповідальність за повноту утримання та своєчасність перерахування до бюджету податку, покладається на платників податку, які здійснюють відповідні виплати.

Податок на прибуток *сплачується* протягом **10 кал. днів** після останнього дня граничного строку подачі декларації. Граничний строк сплати податку за 2018 рік – 11 березня 2019 року.

8. Декларація з податку на прибуток. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку на прибуток підприємства

На сьогодні чинна форма податкової декларації з податку на прибуток підприємства - бланк затверджений наказом Мінфіну від 20.10.2015 № 897 (у редакції наказу Мінфіну від 28.04.2017 № 467). Також ще зміни внесені наказом Мінфіну від 19.10.2018 р. № 842. Він набув чинності 14 грудня 2018 року.

За оновленою формою ДФС рекомендує подавати платникам податку декларацію “за базовий звітний податковий період – 2018 рік” (лист ДФСУ від 04.01.2019 р. № 357/7/99-99-15-02-01-17). Виходить, що *нова форма* уже застосовується:

- тими платниками податку на прибуток, які звітують раз на рік (за 2018 рік);
- квартальними платниками податку при звіті за I квартал 2019 року (річну наростаючим підсумком за 4 квартали вони, виходить, можуть подати ще за старою формою, що в цілому логічно, так як показники мають бути взаємозв’язані з минулими квартальними деклараціями).

Декларація з податку на прибуток підприємства бланк в оновленій версії уже є в Реєстрі форм електронних документів на сайті ДФС як *файл J0100117 (квартальна форма) та J0108104 (річна форма)*.

Великі та середні платники податку зобов’язані подавати декларацію тільки в електронній формі. Для інших платників можливі також варіанти подачі особисто або направлення поштою з повідомленням про вручення.

Критерії приналежності платників податку до категорій великого, середнього, малого або мікропідприємництва наведено в ст. 55 ГКУ (використовуємо саме дані критерії, так як щодо використання нової класифікації підприємств згідно норм оновленого ЗУ “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” ПКУ не згадує).

Податкова декларація з податку на прибуток бланк має універсальний, який застосовується не тільки підприємствами, але й банками, страховиками, сільськогосподарськими виробниками, постійними представництвами нерезидентів, суб’єктами, які здійснюють діяльність у сфері азартних ігор, гральних автоматів, проведенні лотерей.

Декларація з податку на прибуток подається в термін:

а) квартальними платниками податку

протягом **40 кал. днів**, що настають за останнім кал. днем звітного кварталу, а підсумкова за 4 квартали – протягом 60 кал. днів після кінця року:

за 4 квартали 2018 року – до 01 березня 2019 року включно;

за I квартал 2019 року – до 10 травня 2019 року включно;

за II квартал 2019 року – до 09 серпня 2019 року

б) річними платниками податку

протягом **60 кал. днів**, що настають за останнім кал. днем звітного року: за 2018 рік треба подати до 01 березня 2019 року включно.

Щодо підприємств, які стали платниками податку на прибуток в середині року, то для них першим звітним періодом вважається період з дати взяття на облік по останній календарний день року (пп. 137.4.2 ПКУ).

Разом з декларацією згідно п. 46.2 ПКУ необхідно подати квартальну або річну фінансову звітність. Така фінзвітність є додатком до декларації та її невід’ємною частиною. При цьому декларація подається після подачі форм фінзвітності, так як форма декларації містить обов’язкові для заповнення позначки щодо наявності поданих до декларації додатків – форм фінансової звітності (абз. 11 п. 48.3 ПКУ). Після подачі фінзвітності через електронний кабінет необхідно отримати квитанції щодо її прийняття.

Декларація про прибуток 2019 не позбавляє від обов’язку подачі інших пов’язаних звітів.

До них належать:

- *звіт про суми податкових пільг*. Він прирівнюється до податкової декларації та за його несвоєчасну подачу передбачений штраф, які і тоді, коли не подається декларація з

податку на прибуток. І цей звіт подають не тільки пільговики, прибуток яких звільнений від оподаткування, але й ті, хто зменшує об'єкт оподаткування звітного року на суму податкових збитків минулих років;

- *звіт про контрольовані операції* стосується тих платників податку, які мають господарські операції з нерезидентами, які визнані відповідають критеріям контрольованих. Тут ще й може подаватися уточнююча податкова декларація з податку на прибуток (без штрафу).

9. Відповідальність за неподання декларації та допущення у ній помилок

Декларація з податку на прибуток має й покарання за неподачу та допущені помилки й перекручення.

Це й штраф **170 грн** за кожне неподання/несвоєчасне подання (**1020 грн** за повторне порушення протягом року, п. 120.1 ПКУ), а також штраф за несвоєчасну сплату податку на прибуток (п. 126.1 ПКУ) у розмірі **10%** від суми недоплати при простроченні менше 30 днів включно та **20%** – при простроченні більше 30 днів.

Також за правилами пп. 129.1.1 ПКУ може ще й нараховуватися пеня за кожний день на основі ставки НБУ.

10. Облік податку на прибуток підприємства

Відповідно до Плану рахунків облік суми витрат з податку на прибуток ведеться на рахунку **98 «Податок на прибуток»**, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу та визначається відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток».

За дебетом рахунку відображається нарахована сума податку на прибуток, за кредитом – включення до фінансових результатів на рахунку 79 «Фінансові результати».

Рахунок 98 «Податок на прибуток» кореспондує:

за дебетом з кредитом рахунків: 17 «Відстрочені податкові активи», 48 «Цільове фінансування і цільові надходження», 54 «Відстрочені податкові зобов'язання», 64 «Розрахунки за податками й платежами», 79 «Фінансові результати»;

за кредитом з дебетом рахунків: 17 «Відстрочені податкові активи», 54 «Відстрочені податкові зобов'язання», 64 «Розрахунки за податками й платежами», 79 «Фінансові результати».

Облік розрахунків за податком на прибуток ведеться на субрахунку **641 «Розрахунки за податками»**. Нарахування податку на прибуток відображають за кредитом 641 та за дебетом рахунків:

01) рахунок 98 у сумі, не пов'язаній з відстроченими податками;

02) рахунок 17 — у разі нарахування поточного податку на прибуток із відображенням ВПА;

03) рахунок 54 — у разі нарахування поточного податку на прибуток за рахунок списання раніше нарахованих ВПЗ.

Підприємства, які звільнені від сплати податку на прибуток, витратами за податком на прибуток визнають суму податку, що не підлягає перерахуванню до бюджету у зв'язку з наданням пільг. Її нараховують проводкою Дт 98 — Кт 481 «Кошти, вивільнені від оподаткування».

У найпростішому випадку, якщо в обліку немає відстрочених податкових зобов'язань та відстрочених податкових активів (наприклад, малі підприємства, що використовують ПСБО 25), кореспонденції будуть такими:

Дт 98 Кт 641 - нарахування податку на прибуток,

Дт 791 Кт 98 - списання витрат з податку на прибуток на фінансовий результат.

Але для деяких платників податку облік податку на прибуток буде дещо складнішим. Згідно з п. 3 ПСБО 17 «Податок на прибуток», бухгалтерські витрати (дохід) за податком на прибуток розраховують за формулою:

$$\text{Витрати (дохід) за податком на прибуток} = \text{Поточний податок на прибуток} + \Delta\text{ВПЗ} - \Delta\text{ВПА},$$

де

$\Delta\text{ВПЗ}$ — зміна суми відстрочених податкових зобов'язань за звітний рік (тобто сальдо по Кредиту рахунку 54 «Відстрочені податкові зобов'язання» на кінець року мінус сальдо по Кредиту рахунку 54 на початок року). ВПЗ не завжди враховують при розрахунку витрат (доходу) за податком на прибуток. Наприклад, ВПЗ, нараховане при дооцінці необоротних активів. Його нараховують за рахунок зменшення капіталу в дооцінках проводкою Дт 41 «Капітал в дооцінках» — Кт 54 (згідно п. 4 ПСБО 17) і витрати (доходи) за податком на прибуток при цьому не зачіпають;

$\Delta\text{ВПА}$ — зміна суми відстрочених податкових активів за звітний рік (тобто сальдо по Дебету рахунку 17 «Відстрочені податкові активи» на кінець року мінус сальдо по Дебету рахунку 17 на початок року).

Якщо в результаті розрахунку за формулою було отримано позитивний результат, маємо витрати за податку на прибуток (Дт 98 «Податок на прибуток»), якщо від'ємний — маємо дохід (Кт 98).

ТЕМА 3. ЗВІТНІСТЬ З ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ. ВІЙСЬКОВИЙ ЗБІР. ЗВІТНІСТЬ З ЄСВ

1. Платники податку на доходи фізичних осіб
2. Об'єкт оподаткування податком на доходи фізичних осіб
3. База оподаткування податку на доходи фізичних осіб
4. Ставки податку на доходи фізичних осіб
5. Порядок обчислення податку на доходи фізичних осіб. Податкова соціальна пільга.
6. Податковий період з податку на доходи фізичних осіб
7. Строк та порядок сплати податку на доходи фізичних осіб
8. Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма 1ДФ). Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку на доходи фізичних осіб.
9. Відповідальність за неподання декларації та допущення у ній помилок.
10. Облік податку на доходи фізичних осіб.

1. Платники податку на доходи фізичних осіб

Платниками податку є:

- фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;
- фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні;
- податковий агент. ПКУ в пп. 4.1.180 визначає податкового агента як особу, яка зобов'язана нараховувати, утримувати та сплачувати ПДФО до бюджету від імені та за рахунок фізособи з доходів, що виплачуються такій фізособі, вести податковий облік, подавати податкову звітність та нести відповідальність за порушення.

Податковим агентом можуть бути:

- 1) юрособи; 2) самозайняті особи; 3) представництва нерезидентів - юросіб; 4) інвестори (оператори) за угодою про розподіл продукції.

По зарплаті ПКУ містить пряму вказівку, що за нарахування та утримання ПДФО відповідає роботодавець (п.171.1 ПКУ), незалежно від того чи це юрособа, чи фізособа-підприємець.

2. Об'єкт оподаткування податком на доходи фізичних осіб

Об'єктом оподаткування:

а) резидента (резиденти - це: а) юридичні особи та їх відокремлені особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; в) фізична особа - резидент - фізична особа, яка має місце проживання в Україні) є:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
- доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);
- іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

б) нерезидента (нерезиденти - це: а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні; в) фізичні особи, які не є резидентами України.) є:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні;
- доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання).

3. База оподаткування податку на доходи фізичних осіб

Базою оподаткування є загальний оподатковуваний дохід.

Загальний оподатковуваний дохід – це будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.

У разі використання права на податкову знижку базою оподаткування є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального оподаткованого доходу з урахуванням пункту 164.6 ПКУ на суми податкової знижки такого звітного року.

Базою оподаткування для доходів, отриманих від провадження господарської або незалежної професійної діяльності, є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається відповідно до пункту 177.2 статті 177 та пункту 178.3 статті 178 ПКУ.

Загальний оподатковуваний дохід складається з доходів, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання), доходів, які оподатковуються у складі загального річного оподаткованого доходу, та доходів, які оподатковуються за іншими правилами, визначеними ПКУ.

Загальний місячний оподатковуваний дохід складається із суми оподатковуваних доходів, нарахованих (виплачених, наданих) протягом такого звітного податкового місяця.

Загальний річний оподатковуваний дохід дорівнює сумі загальних місячних оподатковуваних доходів, іноземних доходів, отриманих протягом такого звітного податкового року, доходів, отриманих фізичною особою - підприємцем від провадження господарської діяльності згідно із статтею 177 ПКУ, та доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність згідно із статтею 178 ПКУ.

До загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку включаються:

- доходи у вигляді заробітної плати, нараховані (виплачені) платнику податку відповідно до умов трудового договору (контракту);

- суми винагород та інших виплат, нарахованих (виплачених) платнику податку відповідно до умов цивільно-правового договору;

- доходи від продажу об'єктів майнових і немайнових прав, зокрема інтелектуальної (промислової) власності, та прирівняні до них права, доходи у вигляді сум авторської винагороди, іншої плати за надання права на користування або розпорядження іншим особам нематеріальним активом (творами науки, мистецтва, літератури або іншими нематеріальними активами), об'єкти права інтелектуальної промислової власності та прирівняні до них права (роялті), у тому числі отримані спадкоємцями власника такого нематеріального активу;

- частина доходів від операцій з майном, розмір якої визначається згідно з положеннями статей 172-173 ПКУ;

- дохід від надання майна в лізинг, оренду або суборенду (строкове володіння та/або користування), визначений у порядку, встановленому пунктом 170.1 статті 170 ПКУ;

- оподатковуваний дохід (прибуток), не включений до розрахунку загальних оподатковуваних доходів минулих податкових періодів та самостійно виявлений у звітному періоді платником податку або нарахований контролюючим органом згідно із ПКУ;

- сума заборгованості платника податку за укладеним ним цивільно-правовим договором, за якою минув строк позовної давності та яка перевищує суму, що становить 50 відсотків місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року;

- пасивні доходи (крім зазначених у підпунктах 165.1.2 та 165.1.41 пункту 165.1 статті 165 ПКУ), доходи у вигляді вигравів, призів;

- інвестиційний прибуток від проведення платником податку операцій з цінними паперами, деривативами та корпоративними правами, випущеними в інших, ніж цінні папери, формах, крім доходу від операцій, зазначених у підпунктах 165.1.40 і 165.1.52 пункту 165.1 статті 165 ПКУ;

- дохід у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна у межах, що оподатковується згідно з ПКУ;

- сума надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлені законодавством строки, розмір якої обчислюється відповідно до пункту 170.9 статті 170 ПКУ;

- кошти або майно (нематеріальні активи), отримані платником податку як хабар, викрадені чи знайдені як скарб, не зданий державі згідно із законом, у сумах, які визначені обвинувальним вироком суду незалежно від призначеної ним міри покарання;

- доходи, що становлять позитивну різницю між сумою коштів, отриманих платником податку внаслідок його відмови від участі в фонді фінансування будівництва, та сумою коштів, внесених платником податку до такого фонду;

- дохід у вигляді неустойки (штрафів, пені), відшкодування матеріальної або немайнової (моральної) шкоди;

- сума страхових виплат, страхових відшкодувань, викупних сум або пенсійних виплат, що сплачуються платнику податку за договорами довгострокового страхування життя (у тому числі за договорами страхування довічних пенсій) та недержавного пенсійного забезпечення, за договорами пенсійного вкладу, договорами довірчого управління, укладеними з учасниками фондів банківського управління;

- сума пенсійних внесків у межах недержавного пенсійного забезпечення відповідно до закону, страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), у тому числі, за договорами добровільного медичного страхування та за договором страхування додаткової

пенсії, внесків на пенсійні вклади, внесків до фонду банківського управління, сплачена будь-якою особою - резидентом за платника податку чи на його користь;

- дохід, отриманий платником податку як додаткове благо;

- дохід, отриманий платником податку за зданий (проданий) ним брухт дорогоцінних металів, крім доходу, отриманого за брухт дорогоцінних металів, проданий Національному банку України.

- інші доходи.

При визначенні бази оподаткування враховуються всі доходи платника податку, отримані ним як у грошовій, так і негрошовій формах.

4. Ставки податку на доходи фізичних осіб

Ставка податку становить **18 відсотків** бази оподаткування щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) у тому числі, але не виключно у формі: заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами.

Ставки ПДФО за видами доходів:

<i>Вид доходу, що оподатковується</i>	<i>Ставка ПДФО</i>	<i>Стаття ПКУ</i>
Основна ставка податку. Застосовується до зарплати, лікарняних, виплат за договорами ЦПХ.	18%	п. 167.1
Чистий оподатковуваний дохід фізичних осіб-підприємців, що перебувають на загальній системі оподаткування (різниця між їх доходами та витратами)	18%	ст.177
Доходи від здавання майна в оренду/лізинг	18%	п. 170.1
Проценти на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок (крім зарплатних), на вклад (депозит) у кредитних спілках	18%	пп. 167.5.1, пп. 14.1.268
Суми пенсій, якщо вона перевищує 10 прожиткових мінімумів (при перевищенні порогу оподатковується сума перевищення; у 2019 р. – 19210 грн)	18% від суми перевищення	пп. 164.2.19 п. 167.4
Дивіденди, що виплачуються неплатниками податку на прибуток	9%	пп. 167.5.4
Дивіденди, що виплачуються платниками податку на прибуток	5%	пп. 167.5.2
Спадщина та подарунки від осіб, які не є членами сім'ї першого і другого ступенів споріднення.	5%	пп.174.2.2 п. 174.6
Спадщина та подарунки від членів сім'ї першого і другого ступенів споріднення, а це: - чоловік або дружина, діти такої фізичної особи, у тому числі усиновлені (перший ступінь); - рідні брати та сестри, баба та дід, онуки (другий ступінь).	0%	пп. 174.2.1 п. 174.6

5. Порядок обчислення податку на доходи фізичних осіб. Податкова соціальна пільга

Податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок із суми такого доходу за його рахунок, використовуючи ставку податку.

Податкова соціальна пільга. Податкова соціальна пільга (ПСП) – це та сума, яка зменшує базу оподаткування ПДФО при нарахуванні заробітної плати (ЗП). Чим більша ПСП, тим менший ПДФО буде сплачено по працівнику.

Перелік податкових соціальних пільг.

- у розмірі, що дорівнює **50 відсоткам** розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року, - для будь-якого платника податку;

- у розмірі, що дорівнює **100 відсоткам** суми пільги, визначеної підпунктом 169.1.1 ПКУ, - для платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, - у розрахунку на кожну таку дитину;

- у розмірі, що дорівнює **150 відсоткам** суми пільги, визначеної підпунктом 169.1.1 ПКУ, - для такого платника податку, який:

а) є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником - у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років;

б) утримує дитину-інваліда - у розрахунку на кожну таку дитину віком до 18 років;

в) є особою, віднесеною законом до першої або другої категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи;

г) є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктом;

г) є інвалідом I або II групи, у тому числі з дитинства, крім інвалідів, пільга яким визначена підпунктом "б" підпункту 169.1.4 ПКУ;

д) є особою, якій присуджено довічну стипендію як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів;

е) є учасником бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни, на якого поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

- у розмірі, що дорівнює **200 відсоткам** суми пільги, визначеної підпунктом 169.1.1 ПКУ, - для такого платника податку, який є:

а) Героєм України, Героєм Радянського Союзу, Героєм Соціалістичної Праці або повним кавалером ордена Слави чи ордена Трудової Слави, особою, нагородженою чотирма і більше медалями "За відвагу";

б) учасником бойових дій під час Другої світової війни або особою, яка у той час працювала в тилу, та інвалідом I і II групи, з числа учасників бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

в) колишнім в'язнем концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни або особою, визнаною репресованою чи реабілітованою;

г) особою, яка була насильно вивезена з території колишнього СРСР під час Другої світової війни на територію держав, що перебували у стані війни з колишнім СРСР або були окуповані фашистською Німеччиною та її союзниками;

г) особою, яка перебувала на блокадній території колишнього Ленінграда (Санкт-Петербург, Російська Федерація) у період з 8 вересня 1941 року по 27 січня 1944 року.

Податкова соціальна пільга застосовується до нарахованого платнику податку місячного доходу у вигляді заробітної плати тільки за одним місцем його нарахування (виплати). Для застосування ПСП платник податку подає роботодавцю заяву про самостійне обрання місця застосування податкової соціальної пільги (заява про застосування пільги).

Прожитковий мінімум для працездатної особи у січні 2019 р.: 1921,00 грн. Отже, базова ПСП для 2019 р. 960,50 грн (=1921,00×0,5). Збільшення прожиткового мінімуму протягом року не впливає на ПСП. Для окремих категорій встановлюються підвищені ПСП (150% та 200% від базової):

Застосовувати ПСП можна тільки, якщо зарплата, нарахована працівнику за місяць не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн (пп. 169.4.1 ПКУ). У 2019 р. такий граничний рівень доходу (ГРД) становить 2690,00 грн ($= 1921,00 \times 1,4 = 2689,4$ грн ≈ 2690 грн).

ПСП застосовується до доходу виключно у вигляді зарплати. Відпускні та лікарняні також належать до зарплати (абз. 3 пп. 169.4.1 ПКУ). При оподаткуванні ПДФО інших доходів, наприклад, виплат за цивільно-правовими договорами, оподаткуванні доходів ФОП від підприємницької діяльності тощо ПСП не застосовується.

6. Податковий період з податку на доходи фізичних осіб

Податковий період з податку на доходи фізичних осіб - податковий місяць, квартал, рік.

7. Строк та порядок сплати податку на доходи фізичних осіб

Податок, утриманий з доходів резидентів та нерезидентів, зараховується до бюджету згідно з Бюджетним кодексом України.

Податок сплачується (перераховується) до бюджету під час виплати оподаткованого доходу єдиним платіжним документом. Банки приймають платіжні документи на виплату доходу лише за умови одночасного подання розрахункового документа на перерахування цього податку до бюджету.

Нарахований ПДФО по декларації, якщо він не був сплачений, перераховується в бюджет протягом 10 кал. днів з граничного строку подачі форми 1ДФ.

Якщо оподатковуваний дохід надається у негрошовій формі чи виплачується готівкою з каси податкового агента, податок сплачується (перераховується) до бюджету протягом трьох банківських днів з дня, що настає за днем такого нарахування (виплати, надання).

Якщо оподатковуваний дохід нараховується податковим агентом, але не виплачується (не надається) платнику податку, то податок, який підлягає утриманню з такого нарахованого доходу, підлягає перерахуванню до бюджету податковим агентом у строки, встановлені ПКУ для місячного податкового періоду.

8. Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку на доходи фізичних осіб

Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма 1ДФ) на сьогодні діє на основі наказу Мінфіну від 13 січня 2015 року № 4. Цим же наказом затверджений порядок її заповнення (далі – Порядок № 4). Дана форма має статус податкової декларації (пп. 46.1 ПК).

Форма 1ДФ містить повну інформацію про суми доходів, нарахованих (виплачених) будь-якій фізособі, і про суми ПДФО та ВЗ, утриманих з таких доходів.

Форму № 1ДФ подають до органу ДФС усі без винятку особи зі статусом податкового агента, які нараховують (виплачують) фізособі дохід (п. 1.3 Порядку № 4). Філії, що наділені повноваженнями нараховувати своїм працівникам зарплату, утримувати та перераховувати ПДФО та ВЗ, подають форму № 1ДФ до органів ДФС за своїм місцезнаходженням.

Строки подання. Форма № 1ДФ подається окремо за кожний квартал протягом **40 кал. днів**, що настають за останнім днем звітного кварталу (п. 2.1 Порядку № 4). У 2018 р. для подачі форми 1 ДФ за IV квартал 2017 р. це буде 9 лютого.

Способи подання. Форму № 1ДФ можна подавати в електронному вигляді, надіслати поштою (листом із повідомленням про вручення) або здати особисто.

Декларація про доходи. Обов'язок декларувати доходи прописаний ст. 67 Конституції України та п. 179.1 ПКУ. Декларацію про майновий стан і доходи громадяни подають до ДФС за своєю податковою адресою. Податковою адресою є місце проживання фізособи, за яким вона стає на облік в органі ДФС як платник податків (п. 45.1 ПКУ).

Строки подання декларації. Декларацію за 2018 р. треба подати до **1 травня** 2019 р. (останній день – 30 квітня 2019 р.) (пп. 49.18.4 ПКУ).

Інші строки передбачені:

для осіб, які хочуть отримати податкову знижку – подати до кінця 2018 р. (якщо вони мають доходи протягом 2018 р., які є обов'язковими для декларування, то треба подати також декларацію повторно у 2019 р. в установлені строки);

для осіб-резидентів, які виїжджають за кордон на постійне місце проживання – не пізніше ніж за 60 кал. днів до від'їзду (незалежно від виду отриманих доходів);

для фізичних-осіб підприємців, які перебувають на загальній системі оподаткування протягом 40 кал. днів, що настають за останнім календарним днем звітного року, тобто останній день подачі декларації за 2018 р. – 9 лютого 2019 р. (пп. 49.18.5 ПКУ).

Способи подачі декларації. Декларація подається особисто, поштою або в електронній формі (не пізніше закінчення останньої години останнього дня подачі).

Строки сплати ПДФО по декларації. Суму ПДФО та ВЗ за звітний податковий період фізособи – платники податків визначають самостійно в поданій ними декларації (п. 178.7 ПКУ). Сплатити податок за 2018 р. треба до 1 серпня 2019 р. Це значить, що граничним днем сплати ПДФО і ВЗ за 2018 р. є 31 липня 2019 р.

Граничним строком сплати ПДФО для ФОП на загальній системі буде 19 лютого 2019 р. (10 днів після граничного строку подачі декларації).

9. Відповідальність за неподання декларації та допущення у ній помилок

У разі неповної або несвоечасної сплати сум ПДФО та ВЗ, вони стягуються до бюджету разом зі сплатою штрафів і пені. За подачу з недостовірними відомостями або помилками *форми ІДФ* податковий агент притягається до відповідальності, передбаченої п. 119.2 ПКУ: штраф у розмірі **510 гривень**, повторно протягом року – **1020 грн.**

За неподання або несвоечасне подання *декларації про майновий стан і доходи*, а також при включенні до декларації неправдивих даних, при неналежному обліку доходів і витрат платник податку сплачує штраф від 51 до 136 грн (ст. 1641 КУпАП).

Несвоечасна сплата задекларованого ПДФО карається штрафом:

10% від суми податкового боргу – за прострочення сплати до 30 кал. днів включно;

20% від суми податкового боргу – за прострочення більше 30 кал. днів.

Крім того, сплачується пеня, яка нараховується на суму податкового боргу за кожний кал. день прострочення з розрахунку 120% річних облікової ставки НБУ.

10. Облік податку на доходи фізичних осіб

Для обліку ПДФО у бухгалтерському обліку застосовують субрахунок 641 «Розрахунки за податками». За кредитом цього субрахунку відображають утримання сум ПДФО із суми нарахованого оподаткованого доходу (**Дт 661 — Кт 641**), за дебетом — його сплату (перерахування) до бюджету (**Дт 641 — Кт 311**).

ТЕМА 4. ЗВІТНІСТЬ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ. АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ. ПОДАТКОВА НАКЛАДНА

1. Платники податку на додану вартість.
2. Об'єкт оподаткування податку на додану вартість.

3. База оподаткування податку на додану вартість.
4. Ставки податку на додану вартість.
5. Порядок обчислення податку на додану вартість.
6. Податковий період з податку на додану вартість.
7. Строк та порядок сплати податку на додану вартість.
8. Декларація з податку на додану вартість. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку на додану вартість.
9. Відповідальність за неподання декларації та допущення у ній помилок.
10. Електронне адміністрування ПДВ
11. Облік податку на додану вартість.
12. Податкова накладна

1. Платники податку на додану вартість

Платники ПДВ:

- 1) будь-яка особа, що провадить або планує провадити господарську діяльність і реєструється за своїм добровільним рішенням як платник податку у порядку, визначеному ст. 183 ПКУ;
- 2) будь-яка особа, що зареєстрована або підлягає реєстрації як платник податку;
- 3) будь-яка особа, що ввозить товари на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню, та на яку покладається відповідальність за сплату податків у разі переміщення товарів через митний кордон України відповідно до Митного кодексу України;
- 4) особа, що веде облік результатів діяльності за договором про спільну діяльність без утворення юридичної особи;
- 5) особа - управитель майна, яка веде окремий податковий облік з податку на додану вартість щодо господарських операцій, пов'язаних з використанням майна, що отримане в управлінні за договорами управління майном.
- 6) особа, що проводить операції з постачання конфіскованого майна, знахідок, скарбів, майна, визнаного безхазяйним, майна, за яким не звернувся власник до кінця строку зберігання, та майна, що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходить у власність держави (у тому числі майна, визначеного у статті 243 Митного кодексу України), незалежно від того, чи досягає вона загальної суми операцій із постачання товарів/послуг, визначеної пунктом 181.1 ст. 181 ПКУ, а також незалежно від того, який режим оподаткування використовує така особа згідно із законодавством;
- 7) особа, що уповноважена вносити податок з об'єктів оподаткування, що виникають внаслідок поставки послуг підприємствами залізничного транспорту з їх основної діяльності, що перебувають у підпорядкуванні платника податку в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- 8) особа - інвестор (оператор), який веде окремий податковий облік, пов'язаний з виконанням угоди про розподіл продукції.

Порогова сума щодо обов'язкової реєстрації платником ПДВ - 1 млн грн – сума оподатковуваних постачань товарів (послуг) протягом останніх 12 кал. місяців сукупно (не року, а саме 12 підряд календарних місяців) (п. 181.1 ПКУ). Операції з імпорту та ті, які звільнені від ПДВ, в даний обсяг не входять.

Порогова сума, коли не сплачується ПДВ при імпорті товарів - Митна вартість імпортованих товарів не перевищує 150 євро. Суми такого імпорту не зазначаються і в Податковій декларації з ПДВ. При перевищенні сплачується "імпортний" ПДВ (усіма, навіть фізичними особами, що не є платниками податку).

Порядок реєстрації платником ПДВ

Особа, що підлягає обов'язковій реєстрації як платник податку, подає до контролюючого органу за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) реєстраційну заяву.

У разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до контролюючого органу не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій, визначеного у ст. 181 ПКУ.

У разі добровільної реєстрації особи як платника податку або особи, яка відповідає вимогам, визначеним ПКУ, реєстраційна заява подається не пізніше ніж за 20 календарних днів до початку податкового періоду, з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на податковий кредит і складання податкових накладних.

У разі переходу осіб із спрощеної системи оподаткування, що не передбачає сплати податку, на сплату інших податків і зборів, встановлених ПКУ, за умови, що такі особи відповідають вимогам, визначеним ПКУ, реєстраційна заява подається не пізніше 10 числа першого календарного місяця, в якому здійснено перехід на сплату інших податків і зборів, встановлених ПКУ.

Особи можуть навести у заяві бажаний (запланований) день реєстрації як платника податку, що відповідає даті початку податкового періоду (календарний місяць), з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на складання податкових накладних.

У разі якщо останній день строку подання заяви припадає на вихідний, святковий або неробочий день, останнім днем строку вважається наступний за вихідним, святковим або неробочим робочий день.

Заява про реєстрацію особи як платника податку подається особисто такою фізичною особою або безпосередньо керівником або представником юридичної особи - платника (в обох випадках з документальним підтвердженням особи та повноважень) до контролюючого органу за місцезнаходженням (місцем проживання) особи.

Платники податку, які уклали з відповідним контролюючим органом договір про визнання електронних документів, можуть подати реєстраційну заяву засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством.

Реєстраційна заява про добровільну реєстрацію як платника податку може бути подана державному реєстратору як додаток до заяви про державну реєстрацію, що подається для проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи - підприємця. Електронна копія реєстраційної заяви, виготовлена шляхом сканування, передається державним реєстратором до контролюючих органів одночасно з відомостями з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи - підприємця згідно із Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань".

У реєстраційній заяві зазначаються підстави для реєстрації особи як платника податку.

Контролюючий орган відмовляє в реєстрації особи як платника податку, якщо за результатами розгляду реєстраційної заяви та/або поданих документів встановлено, що особа не відповідає вимогам, визначеним ПКУ, або якщо існують обставини, які є підставою для анулювання реєстрації згідно із ПКУ, а також якщо при поданні реєстраційної заяви чи визначенні бажаного (запланованого) дня реєстрації не дотримано порядок та строки (терміни), встановлені ПКУ.

У разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника податку контролюючий орган зобов'язаний протягом трьох робочих днів після надходження реєстраційної заяви до контролюючого органу внести до реєстру платників податку запис про реєстрацію такої особи як платника податку:

- з бажаного (запланованого) дня реєстрації, зазначеного у реєстраційній заяві, що відповідає даті початку податкового періоду (календарного місяця), з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на складання податкових накладних, у разі добровільної реєстрації особи як платника податку;

- з першого числа місяця, наступного за днем спливу 20 календарних днів після подання реєстраційної заяви до контролюючого органу, у разі добровільної реєстрації особи як платника податку на додану вартість, якщо бажаний (запланований) день реєстрації у заяві не зазначено;

- з бажаного (запланованого) дня, що відповідає першому числу календарного кварталу, в якому буде застосовуватися ставка єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, у разі переходу осіб на спрощену систему оподаткування або зміни ставки єдиного податку тощо.

Будь-яка особа, яка підлягає обов'язковій реєстрації як платник податку, і у випадках та в порядку, передбачених цією статтею, не подала до контролюючого органу реєстраційну заяву, несе відповідальність за ненарахування або несплату цього податку на рівні зареєстрованого платника без права нарахування податкового кредиту та отримання бюджетного відшкодування.

За запитом платника податку контролюючий орган надає безоплатно та безумовно протягом двох робочих днів, що настають за днем отримання такого запиту, витяг з реєстру платників податку. Витяг діє до внесення змін до реєстру.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, веде реєстр платників податку, в якому міститься інформація про осіб, зареєстрованих як платники податку.

Особі, що реєструється як платник податку, присвоюється індивідуальний податковий номер, який використовується для сплати податку.

2. Об'єкт оподаткування податку на додану вартість

Об'єктом оподаткування є операції платників податку з:

а) постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до статті 186 цього Кодексу, у тому числі операції з безоплатної передачі та з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору), на товари, що передаються на умовах товарного кредиту, а також з передачі об'єкта фінансового лізингу в користування лізингоотримувачу/орендарю;

б) постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до статті 186 цього Кодексу;

в) ввезення товарів на митну територію України;

г) вивезення товарів за межі митної території України;

г) постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом.

3. База оподаткування податку на додану вартість

База оподаткування податком на додану вартість – це договірна вартість товарів (послуг), що постачаються, але не нижче звичайної ціни, ціни придбання та залишкової вартості (щодо основних засобів). Крім постачання товарів звичайного існують ще операції, які прирівняні до нього (умовне постачання), наприклад, переведення основних засобів до складу невиробничих, ліквідація основних засобів за самостійним бажанням, використання іншого майна не за господарським призначенням тощо. Розглянемо детальніше визначення бази оподаткування ПДВ за різними видами постачань.

База оподаткування операцій з постачання товарів/послуг визначається виходячи з їх договірної вартості з урахуванням загальнодержавних податків та зборів. При цьому *база оподаткування операцій з постачання товарів/послуг* не може бути нижче ціни придбання таких товарів/послуг, *база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг* не може бути нижче звичайних цін, а *база оподаткування операцій з постачання необоротних активів* не може бути нижче балансової (залишкової) вартості за

даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів - виходячи із звичайної ціни),

Базою оподаткування для товарів, що ввозяться на митну територію України, є договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості цих товарів, визначеної відповідно до розділу III Митного кодексу України, з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті і включаються до ціни товарів. При визначенні бази оподаткування для товарів, що ввозяться на митну територію України, перерахунок іноземної валюти у валюту України здійснюється за курсом валюти, визначеним відповідно до ст. 39-1 ПКУ.

Для послуг, які постачаються нерезидентами на митній території України, базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість таких послуг з урахуванням податків та зборів, за винятком податку на додану вартість, що включаються до ціни постачання відповідно до законодавства. Визначена вартість перераховується в національну валюту за валютним (обмінним) курсом Національного банку України на дату виникнення податкових зобов'язань. У разі отримання послуг від нерезидентів без їх оплати база оподаткування визначається, виходячи із звичайних цін на такі послуги без урахування податку.

4. Ставки податку на додану вартість

Ставки ПДВ:

- **20 %** – основна ставка щодо більшості операцій постачання та для визначення “імпортного” ПДВ;

- **7 %** – використовується щодо лікарських засобів та медобладнання, медичних виробів;

- **14 %** - по операціях з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції, що класифікується за такими кодами згідно з УКТ ЗЕД: 1001, 1003, 1005, 1201, 1205, 1206 00.

- **0 %** – ставка ПДВ *щодо експорту*, тобто вивезення товарів за межі митної території України:

а) у митному режимі експорту;

б) у митному режимі реекспорту,

в) у митному режимі безмитної торгівлі;

г) у митному режимі вільної митної зони.

постачання товарів:

а) для заправки або забезпечення морських суден;

б) для заправки або забезпечення повітряних суден;

в) для заправки (дозаправки) та забезпечення космічних кораблів, космічних ракетних носіїв або супутників Землі;

г) для заправки (дозаправки) або забезпечення наземного військового транспорту чи іншого спеціального контингенту Збройних Сил України, що бере участь у миротворчих акціях за кордоном України, або в інших випадках, передбачених законодавством;

г) магазинами безмитної торгівлі, відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України;

постачання таких послуг:

а) міжнародні перевезення пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом;

б) послуги, що передбачають роботи з рухомим майном, попередньо ввезеним на митну територію України для виконання таких робіт та вивезеним за межі митної території України платником, що виконував такі роботи, або отримувачем-нерезидентом.

в) послуги з обслуговування повітряних суден, що виконують міжнародні рейси.

- **“без ПДВ”** – існують операції звільнені від оподаткування взагалі (перелік таких товарів наведено у ст. 197 ПКУ), куди зокрема відноситься:

- постачання продуктів дитячого харчування та товарів дитячого асортименту для немовлят за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

- постачання послуг із здобуття вищої, середньої, професійно-технічної та дошкільної освіти навчальними закладами, у тому числі навчання аспірантів і докторантів, навчальними закладами, що мають ліцензію на постачання таких послуг, а також послуг з виховання та навчання дітей у будинках культури, дитячих музичних, художніх, спортивних школах і клубах, школах мистецтв та послуг з проживання учнів або студентів у гуртожитках;

- постачання технічних та інших засобів реабілітації (крім автомобілів), послуги з їх ремонту та доставки; товарів спеціального призначення, у тому числі виробів медичного призначення для індивідуального користування, для інвалідів та інших пільгових категорій населення;

- постачання послуг із доставки пенсій, страхових виплат та грошової допомоги населенню (незалежно від способу доставки) на всіх етапах доставки до кінцевого споживача;

- постачання послуг з охорони здоров'я закладами охорони здоров'я, що мають ліцензію на постачання таких послуг, а також постачання послуг реабілітаційними установами для інвалідів та дітей-інвалідів, що мають ліцензію на постачання таких послуг відповідно до законодавства;

- постачання реабілітаційних послуг інвалідам, дітям-інвалідам, а також постачання путівок на санаторно-курортне лікування, оздоровлення та відпочинок на території України фізичних осіб віком до 18 років, інвалідів, дітей-інвалідів;

- постачання послуг з: а) утримання дітей у дошкільних навчально-виховних закладах, школах-інтернатах; б) утримання осіб у будинках-інтернатах для громадян похилого віку та інвалідів, дитячих будинках-інтернатах, пансіонатах для ветеранів війни і праці, геріатричних пансіонатах, реабілітаційних установах, територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг); в) харчування та облаштування на нічліг та надання інших соціальних послуг бездомним особам у центрах обліку, закладах соціального захисту для бездомних осіб, а також особам, звільненим з місць позбавлення волі, у центрах соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі; г) харчування дітей у дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах та громадян у закладах охорони здоров'я. Порядок надання таких послуг затверджується Кабінетом Міністрів України; д) харчування, забезпечення майном, комунально-побутовими та іншими соціальними послугами за рахунок державних коштів, що надаються особам, які утримуються в реабілітаційних установах, територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг), установах, підприємствах, організаціях всеукраїнських громадських організацій інвалідів та їх спілок;

- постачання послуг з перевезення пасажирів міським пасажирським транспортом (крім таксі), тарифи на які регулюються в установленому законом порядку;

- постачання релігійними організаціями культових послуг та предметів культового призначення за переліком;

- постачання послуг з поховання та постачання ритуальних товарів державними та комунальними службами;

- безкоштовної передачі рухомого складу однією залізницею або підприємством залізничного транспорту загального користування іншим залізницям або підприємствам залізничного транспорту загального користування державної форми власності;

- та інші ст. 197 ПКУ.

5. Порядок обчислення податку на додану вартість

Податкове зобов'язання - загальна сума податку на додану вартість, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді.

Датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів/послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

а) дата зарахування коштів від покупця/замовника на банківський рахунок платника податку як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів/послуг за готівку - дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої - дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;

б) дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів - дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг - дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

Податковий кредит - сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду.

До податкового кредиту відносяться суми податку, сплачені/нараховані у разі здійснення операцій з:

а) придбання або виготовлення товарів та послуг;
б) придбання (будівництво, спорудження, створення) необоротних активів;
в) отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України, та в разі отримання послуг, місцем постачання яких є митна територія України;

г) ввезення необоротних активів на митну територію України за договорами оперативного або фінансового лізингу;

г) ввезення товарів та/або необоротних активів на митну територію України

Датою віднесення сум податку до податкового кредиту вважається дата тієї події, що відбулася раніше:

- дата списання коштів з банківського рахунка платника податку на оплату товарів/послуг;

- дата отримання платником податку товарів/послуг.

Сума податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню, визначається як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного (податкового) періоду.

При *позитивному значенні* суми, розрахованої згідно з п. 200.1 ПКУ, така сума підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету у строки, встановлені ПКУ.

При *від'ємному значенні* суми, розрахованої згідно з пунктом 200.1 ПКУ, така сума:

а) враховується у зменшення суми податкового боргу з податку, що виник за попередні звітні (податкові) періоди;

б) або підлягає бюджетному відшкодуванню за заявою платника у сумі податку, фактично сплаченій отримувачем товарів/послуг у попередніх та звітному податкових періодах постачальникам таких товарів/послуг;

в) та/або зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду.

Отже, розрахунок ПДВ залишається без змін: база оподаткування без ПДВ множиться на ставку податку. Особливо уважним слід бути при визначенні об'єкта оподаткування.

6. Податковий період з податку на додану вартість

Звітним (податковим) періодом для платників ПДВ є один календарний місяць (п. 202.1 ПКУ).

Однак, платники податку, які сплачують єдиний податок, можуть обрати квартальний податковий період.

7. Строк та порядок сплати податку на додану вартість

До бюджету сплачується різниця між податковим зобов'язанням та податковим кредитом, яка визначається у рядку 18 Податкової декларації: різниця між рядком 9 і 17.

Сума податкового зобов'язання, зазначена платником податку в поданій ним податковій декларації, підлягає сплаті протягом **10 календарних днів**, що настають за останнім днем відповідного граничного строку для подання податкової декларації.

8. Декларація з податку на додану вартість. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку на додану вартість

Бланк затверджено: Наказ Мінфіну України від 28.01.16 р. № 21 (у редакції наказу Мінфіну України від 23 лютого 2017 року № 276 та зміни за наказом Мінфіну від 23.03.2018 р. № 381, які вступили в дію з 01.06.2018 р.)

Хто подає: Фізичні та юридичні особи зареєстровані платниками ПДВ.

Строки подання:

Податкова декларація з податку на додану вартість подається:

- *місячна* – протягом 20 кал. днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця (за січень 2019 р. – це 20 лютого 2019 р.);

- *квартальна* – протягом 40 кал. днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу.

Куди подавати: До податкової за місцем обліку. Декларація подається до органу ДФС в електронній формі засобами електронного зв'язку з дотриманням умов щодо реєстрації електронного цифрового підпису.

9. Відповідальність за неподання декларації та допущення у ній помилок

Неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати та сплачувати податки, збори, податкової декларації карається штрафом у розмірі 170 грн за кожне неподання або несвоєчасне подання. Якщо такі дії було вчинено платником, до якого відповідні санкції протягом року вже застосовувались, то він сплачуватиме штраф у розмірі 1020 грн за кожне неподання або несвоєчасне подання.

Окрім штрафу за несвоєчасне подання декларації особа також буде змушена заплатити штраф у разі прострочення сплати узгодженої суми грошового зобов'язання у наступних розмірах:

- при затримці до 30 календарних днів включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – у розмірі 10 % погашеної суми податкового боргу;

- якщо затримка становить більше 30 календарних днів, то сума штрафу виростає до 20 % погашеної суми податкового боргу

10. Електронне адміністрування ПДВ

Основним принципом, який діє при обліку податку на додану вартість, є порівняння податкового зобов'язання та податкового кредиту за звітний період і визначення

позитивного або від'ємного значення між сумою податкового зобов'язання й сумою податкового кредиту звітного періоду.

У випадку виникнення позитивного значення суб'єкт господарювання зобов'язаний сплатити податок на додану вартість до бюджету, у випадку виникнення від'ємного значення суб'єкт господарювання має право на бюджетне відшкодування вказаного податку.

Нині цей основний принцип обліку податку на додану вартість здійснюється в системі електронного адміністрування, що регламентується статтею 200-1 Податкового кодексу України.

Відповідно до пп. 200-1.1 Податкового кодексу України система електронного адміністрування ПДВ забезпечує автоматичний облік у розрізі платників податку, сум:

- податку, що міститься у виданих та отриманих податкових накладних, зареєстрованих у Єдиному реєстрі податкових накладних;

- податку, що сплачений платниками при увезенні товару на митну територію України;

- суми поповнення та залишку коштів на рахунках у системі електронного адміністрування ПДВ.

Платникам податку автоматично відкриваються рахунки в системі електронного адміністрування податку. Банк визначається Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до п. 200-1.3 (який є обов'язковим до використання з 01.07.2015 р.) ПКУ сума податку, на яку платник має право видати податкові накладні, обчислюється так:

$$\Sigma \text{Накл} = \Sigma \text{НаклОтр} + \Sigma \text{Митн} + \Sigma \text{ПопРах} + \Sigma \text{Овердрафт} - \Sigma \text{НаклВид} - \Sigma \text{Відшкод} - \Sigma \text{Перевищ},$$

де $\Sigma \text{накл. отр}$ – загальна сума податку за отриманими платником податковими накладними, зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних;

$\Sigma \text{митн.}$ – загальна сума податку, сплаченого платником при ввезенні товарів на митну територію України;

$\Sigma \text{поп. рах.}$ – загальна сума поповнення рахунку в системі електронного адміністрування ПДВ з власного поточного рахунку платника;

$\Sigma \text{Овердрафт}$ – сума середньомісячного розміру сум податку, які за останніх 12 звітних (податкових) місяців були задекларовані платником до сплати до бюджету та погашені чи розстрочені або відстрочені;

$\Sigma \text{накл. вид.}$ – загальна сума податку за отриманими платником податковими накладними, зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних;

$\Sigma \text{відшкод.}$ – загальна сума податку, заявлена платником до бюджетного відшкодування;

$\Sigma \text{перевищ.}$ – загальна сума перевищення податкових зобов'язань, зазначених платником у поданих податкових деклараціях над сумою податку, що міститься в складених таким платником податкових накладних, зареєстрованих у Єдиному реєстрі податкових накладних.

На рахунок у системі електронного адміністрування податку на додану вартість платника зараховуються кошти:

- із власного поточного рахунку платника в сумах, необхідних для збільшення розміру суми, що обчислюється;

- із власного поточного рахунку платника в сумах, недостатніх для сплати до бюджету узгоджених податкових зобов'язань із цього податку.

- з рахунків платників, відкритих у відповідних органах казначейства для проведення розрахунків з погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання, водовідведення;

- з бюджету в сумах надміру сплачених грошових зобов'язань з податку на додану вартість, повернутих платнику податків.

Із рахунка в системі електронного адміністрування ПДВ перераховуються кошти до державного бюджету, у сумі податкових зобов'язань, що підлягає сплаті за наслідками звітного податкового періоду.

Кошти, зараховані на рахунок платника в системі електронного адміністрування ПДВ, є коштами, які використовуються виключно в цілях, визначених п. 200-1.5. ПКУ.

Виходячи із зазначеного вище, можна констатувати, що система електронного адміністрування ПДВ вимагає належної організації бухгалтерського обліку вказаного податку.

11. Облік податку на додану вартість

На сьогодні основними законодавчими та нормативно-правовими актами, які регулюють питання нарахування й сплати податку на додану вартість, його облікового відображення, є Податковий кодекс України, Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість, Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств й організацій.

Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за всіма видами платежів до бюджету передбачено синтетичний рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами», який має субрахунок 641 «Розрахунки за податками».

ПДВ-операції відображаються на таких субрахунках:

641 «Розрахунки з податків»,

643 «Податкові зобов'язання»,

644 «Податковий кредит»,

315 «Спеціальні рахунки в національній валюті».

Субрахунок 315 з'явився після впровадження системи електронного адміністрування ПДВ. На ньому обліковують кошти на електронному ПДВ-рахунку, що Казначейство відкриває платникові ПДВ.

Субрахунок 315 використовують лише для обліку коштів на електронному ПДВ-рахунку, а не для контролю реєстраційної суми ПДВ.

Для обліку ПДВ до субрахунку 641 відкривається окремий аналітичний рахунок 6412 «Розрахунки за податком на додану вартість». На цьому рахунку визначається сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету як різниця між його дебетовим і кредитовим оборотом, за винятком суми ПДВ (відображеної за дебетом) щодо сплати податку за попередній звітний період.

Виникнення податкових зобов'язань із ПДВ відображено за кредитом субрахунку 641, а сума податкового кредиту з ПДВ і суми ПДВ, сплачені до бюджету, – за дебетом субрахунку 641.

Водночас для обліку податкових зобов'язань і податкового кредиту з ПДВ Інструкцією передбачено такі субрахунки: 643 – «Податкові зобов'язання» і 644 – «Податковий кредит», – які є транзитними й використовуються підприємствами для коригування податкових зобов'язань і податкового кредиту у випадку авансових платежів, тобто з метою відображення правила «першої події».

Облік податкових зобов'язань

Податкові зобов'язання відображаються за кредитом субрахунку 641 "Розрахунки за податками" та за дебетом рахунків або субрахунків:

- 70 "Доходи від реалізації", 71 "Інший операційний дохід", 74 "Інші доходи", якщо першою подією є відвантаження товару або виконання робіт / послуг тощо; після поставки збільшується сума компенсації; отримані готівкові кошти за товари (роботи, послуги), передається об'єкт фінансової оренди (лізингу) орендареві (лізінгоотримувачу), поставлено товари (послуги), отримані в рамках договорів комісії (консигнації), поруки, доручення,

довірчого управління, інших подібних цивільно-правових договорів; визнано комісіонером комісійну винагороду;

- 643 "Податкові зобов'язання" у випадках отримання передоплати [а після постачання попередньо оплачених товарів (робіт, послуг і тому подібне) робляться проводки за дебетом рахунків обліку доходів (70, 71, 74) та кредитом субрахунку 643 "Податкові зобов'язання"].

- *рахунки обліку витрат* у випадках: витрат і витрат матеріальних цінностей та інших ресурсів понад встановлені норми; ліквідації основних засобів за рішенням платника податку у випадках, передбачених законодавством; безкоштовного постачання матеріальних цінностей (у тому числі основних засобів), робіт і послуг; невиробничого використання матеріальних цінностей (окрім основних засобів), робіт і послуг; використання раніше придбаних матеріальних цінностей, робіт і послуг, в операціях, що не є об'єктом оподаткування, звільнених від оподаткування, таких, що не є господарською діяльністю платника податку; перевищення фактичної собівартості проданих товарів, робіт, послуг, над фактичною ціною їх продажу.

Облік податкового кредиту

Суми податкового кредиту відображаються за дебетом рахунку 641 "Розрахунки за податками" (аналітичний рахунок обліку ПДВ).

При цьому, якщо місяць отримання права на податковий кредит (в більшості випадків це - отримання податкової накладної) збігається з місяцем проведення господарської операції та першою подією є отримання товарів (робіт, послуг), то ці суми ПДВ відображаються за кредитом рахунків 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками", 68 "Розрахунки за іншими операціями" та 53 "Довгострокові зобов'язання з оренди".

Якщо першою подією є передплата, то суми ПДВ відображаються за кредитом субрахунку 644. При отриманні після передоплати товарів (робіт, послуг і тому подібне) суми ПДВ відображаються за дебетом субрахунку 644 та за кредитом згаданих рахунків 63, 68, 53.

12. Податкова накладна

Податкова накладна – це первинний документ, який існує виключно в електронній формі та створюється постачальником-платником ПДВ для формування податкового зобов'язання з ПДВ.

Податкова накладна (ПН) підлягає реєстрації через електронний кабінет в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН), що входить до Системи електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ). Зареєстрована податкова накладна дає право на податковий кредит покупцю.

Нова форма податкової накладної (ПН) встановлена на сьогодні наказом Мінфіну від 31.12.2015 р. № 1307 (у редакції наказу Мінфіну від 17.09.2018 р. № 763). Це на сьогодні остання версія податкової накладної. Зазвичай програмні продукти типу М.Е.Дос, 1С з оновленням отримують й готові нові форми податкових накладних (ПН).

Нова ПН впроваджується з 1 грудня 2018 року. Також з цього дня розпочинається використання і нових розрахунків коригування (РК).

У податковій накладній зазначаються в окремих рядках такі обов'язкові реквізити:

- а) порядковий номер податкової накладної;
- б) дата складання податкової накладної;
- в) повна або скорочена назва, зазначена у статутних документах юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, зареєстрованої як платник податку на додану вартість, - продавця товарів/послуг;
- г) податковий номер платника податку (продавця та покупця). У разі постачання/придбання філією (структурним підрозділом) товарів/послуг, яка фактично є від імені головного підприємства - платника податку стороною договору, у податковій

накладній, крім податкового номера платника податку додатково зазначається числовий номер такої філії (структурного підрозділу);

д) повна або скорочена назва, зазначена у статутних документах юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, зареєстрованої як платник податку на додану вартість, - покупця (отримувача) товарів/послуг;

е) опис (номенклатура) товарів/послуг та їх кількість, обсяг;

є) ціна постачання без урахування податку;

ж) ставка податку та відповідна сума податку в цифровому значенні;

з) загальна сума коштів, що підлягають сплаті з урахуванням податку;

і) код товару згідно з УКТ ЗЕД, для послуг - код послуги згідно з Державним класифікатором продукції та послуг; платники податків, крім випадків постачання підакцизних товарів та товарів, ввезених на митну територію України, мають право зазначати код товару згідно з УКТ ЗЕД або код послуги згідно з Державним класифікатором продукції та послуг неповністю, але не менше ніж чотири перших цифри відповідного коду;

й) індивідуальний податковий номер.

На дату виникнення податкових зобов'язань платник податку зобов'язаний скласти *податкову накладну в електронній формі* з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодавством, електронного підпису уповноваженої платником особи та зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних у встановлений ПКУ термін.

ПН складається у день виникнення податкового зобов'язання: - окремо на кожне повне постачання товару; - окремо на кожне часткове постачання товару; - окремо на суму повну суму авансу від покупця; - окремо на часткову суму авансу від покупця.

Зведена податкова накладна – це ПН, що складається у разі наступних чотирьох ситуацій (за оновленим Порядком № 1307):

- нарахування податкових зобов'язань відповідно до п. 198.5 ПКУ (так звані компенсуючі ПН, коли придбані товари, наприклад, переходять у невиробничу чи негосподарську діяльність)

- нарахування податкових зобов'язань відповідно до п. 199.1 ПКУ (теж компенсуючі ПН, коли товар частково використовується в оподатковуваній діяльності, а частково ні).

- складання зведених податкових накладних, особливості заповнення яких викладені у п. 15 Порядку № 1307 (ситуація, коли договірна ціна нижча за ціну придбання товарів/послуг або балансової вартості необоротних активів п. 188.1 ПКУ).

- складання зведених податкових накладних, особливості заповнення яких викладені у п. 19 Порядку № 1307 (стосується ритмічного та безперервного характеру поставок).

ПН не може бути видана покупцю, так як він або є неплатником ПДВ, або є нерезидентом, або ПН складається “самому собі”, наприклад, по операціях умовного постачання чи відхиленнях у фактичній ціні та ціні придбання. Типи причин таких накладних вписані у п. 8 Порядку № 1307. Наведемо деякі з них:

02 - постачання неплатнику ПДВ

03 - постачання фізособам-працівника підприємства в оплату їх праці

04 - передача товарів у невиробниче використання

05 - ліквідація основного засобу за самостійним рішенням

06 - переведення виробничих основних засобів до складу невиробничих

07 - експорт, тобто вивезення товару за межі митної території України

11 - накладна за щоденними підсумками операцій

12 - використання виробничих або невиробничих засобів, товарів у негосподарській діяльності

14 - отримання послуг від нерезидента на митній території України

15 - перевищення бази оподаткування над фактичною ціною постачання

Реєстрація податкових накладних та/або розрахунків коригування до податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних повинна здійснюватися з урахуванням граничних строків:

- для податкових накладних/розрахунків коригування до податкових накладних, складених з 1 по 15 календарний день (включно) календарного місяця, - до останнього дня (включно) календарного місяця, в якому вони складені;

- для податкових накладних/розрахунків коригування до податкових накладних, складених з 16 по останній календарний день (включно) календарного місяця, - до 15 календарного дня (включно) календарного місяця, наступного за місяцем, в якому вони складені;

- для розрахунків коригування, складених постачальником товарів/послуг до податкової накладної, що складена на отримувача - платника податку, в яких передбачається зменшення суми компенсації вартості товарів/послуг їх постачальнику, - протягом 15 календарних днів з дня отримання такого розрахунку коригування до податкової накладної отримувачем (покупцем).

У разі порушення таких строків застосовуються штрафні санкції згідно з ПКУ.

Отже, основні правила заповнення податкової накладної:

1. ПН виписують тільки зареєстровані в податковій платники ПДВ, яким присвоєно індивідуальний податковий номер платника ПДВ (п. 201.8 Податкового кодексу України, далі — ПКУ, п. 1 Порядку заповнення податкової накладної, затвердженого наказом Мінфіну України від 31.12.15 р. № 1307, далі — Порядок № 1307).

2. ПН і додатки до неї оформлюють винятково в електронній формі за умови реєстрації електронно-цифровому підпису уповноваженої платником податків особи (п. 201.1 ПКУ, п. 2 Порядку № 1307).

3. ПН складають на дату виникнення податкових зобов'язань продавця (постачальника), крім випадків, передбачених ПКУ і Порядком № 1307 (п. 201.1 ПКУ, п. 5 Порядку № 1307).

4. ПН заповнюють українською мовою (п. 4 Порядку № 1307).

5. Усі графи ПН, які містять вартісні показники, заповнюють у гривнях з копійками (п. 4 Порядку № 1307).

6. ПН в обов'язковому порядку реєструють в ЄРПН, у тому числі ті з них, котрі продавець (постачальник) залишає в себе (п. п. 198.5, 199.1, 201.1, 201.10 ПКУ, п. 3 Порядку № 1307). З 01.04.16 г. усі ПН реєструють в ЄРПН за формою, що діє на день реєстрації (п. 3 Порядку № 1307).

7. ПН не виписують при здійсненні операцій, які не є об'єктом оподаткування, включаючи перелічені в ст. 196 ПКУ.

ТЕМА 5. ЗВІТНІСТЬ З АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ

1. Платники акцизного податку.
2. Об'єкт оподаткування акцизного податку.
3. База оподаткування акцизного податку.
4. Ставки акцизного податку.
5. Порядок обчислення акцизного податку.
6. Податковий період з акцизного податку.
7. Строк та порядок сплати акцизного податку.
8. Декларація з акцизного податку. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату акцизного податку.
9. Акцизна накладна.
10. Облік акцизного податку.

1. Платники акцизного податку.

Платниками податку є:

- особа, яка виробляє підакцизні товари (продукцію) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини.

- особа - суб'єкт господарювання, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України.

- фізична особа - резидент або нерезидент, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню, відповідно до митного законодавства.

- особа, яка реалізує конфісковані підакцизні товари (продукцію), підакцизні товари (продукцію), визнані безхазяйними, підакцизні товари (продукцію), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизні товари (продукцію), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави, якщо ці товари (продукція) підлягають реалізації (продажу) в установленому законодавством порядку.

- особа, яка реалізує або передає у володіння, користування чи розпорядження підакцизні товари (продукцію), що були ввезені на митну територію України із звільненням від оподаткування до закінчення строку.

- особа, на яку покладається дотримання вимог митних режимів, що передбачають звільнення від оподаткування, у разі порушення таких вимог.

- особа, на яку покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції), на які встановлено ставку податку 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту, 0 євро за 1000 кг нафтопродуктів у разі порушення таких умов.

- особа, на яку при здійсненні операцій з підакцизними товарами (продукцією), які не підлягають оподаткуванню або звільнюються від оподаткування, покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції) в разі порушення таких умов.

- особа - суб'єкт господарювання роздрібною торгівлю, яка здійснює реалізацію підакцизних товарів.

- оптовий постачальник електричної енергії.

- виробники електричної енергії, які мають ліцензію на право здійснення підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії і продають її поза оптовим ринком електричної енергії.

- особа - власник ввезеного на митну територію України вантажного транспортного засобу, що переобладнується у легковий автомобіль, з якого справляється акцизний податок.

- особа, яка реалізує пальне.

- замовники, за дорученням яких виробляються підакцизні товари (продукція) з давальницької сировини, сплачують податок виробнику.

Реєстрація осіб як платників податку.

Реєстрація у контролюючих органах як платника податку суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з виробництва підакцизних товарів (продукції) та/або імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів, яка підлягає ліцензуванню, здійснюється на підставі відомостей щодо видачі такому суб'єкту відповідної ліцензії.

Органи ліцензування, що уповноважені видавати ліцензії на зазначені види діяльності, зобов'язані надати контролюючому органу за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання фізичних осіб - підприємців інформацію про видані, переоформлені, призупинені або анульовані ліцензії у п'ятиденний строк з дня здійснення таких дій.

Особи - суб'єкти господарювання роздрібною торгівлю, які здійснюють реалізацію підакцизних товарів, підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням пункту продажу товарів не пізніше граничного терміну подання декларації акцизного податку за місяць, в якому здійснюється господарська діяльність.

Інші платники підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання

фізичних осіб - підприємців, не пізніше граничного терміну подання декларації акцизного податку за місяць, в якому розпочато господарську діяльність.

Особи, які здійснюватимуть реалізацію пального, підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання фізичних осіб - підприємців до початку здійснення реалізації пального.

Реєстрація платника податку здійснюється на підставі подання особою не пізніше ніж за *три робочі дні до початку здійснення реалізації пального заяви*, форма якої затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, веде реєстр платників акцизного податку з реалізації пального, в якому міститься інформація про осіб, зареєстрованих платниками акцизного податку.

2. Об'єкт оподаткування акцизного податку.

Об'єктами оподаткування є операції з:

- реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції);
- реалізації та/або передачі в межах одного підприємства підакцизних товарів (продукції) з метою власного споживання, промислової переробки, своїм працівникам, а також здійснення внесків підакцизними товарами (продукцією) до статутного капіталу;
- ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України;
- реалізації конфіскованих підакцизних товарів (продукції), підакцизних товарів (продукції), визнаних безхазяйними, підакцизних товарів (продукції), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизних товарів (продукції), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави;
- реалізації або передачі у володіння, користування чи розпорядження підакцизних товарів (продукції), що були ввезені на митну територію України із звільненням від оподаткування до закінчення строку;
- обсяги та вартість втрачених підакцизних товарів (продукції), що перевищують встановлені норми втрат з урахуванням ПКУ;
- реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів;
- оптового постачання електричної енергії;
- переобладнання ввезеного на митну територію України транспортного засобу у підакцизний легковий автомобіль.
- реалізації будь-яких обсягів пального понад обсяги, що: отримані від інших платників акцизного податку, що підтверджені зареєстрованими акцизними накладними в Єдиному реєстрі акцизних накладних; ввезені (імпортовані) на митну територію України, що засвідчені належно оформленою митною декларацією; вироблені в Україні, реалізація яких є об'єктом оподаткування, що підтверджені зареєстрованими акцизними накладними в Єдиному реєстрі акцизних накладних.

3. База оподаткування акцизного податку.

У разі обчислення податку із застосуванням *адвалорних ставок* базою оподаткування є:

- вартість реалізованого товару (продукції), виробленого на митній території України, за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами з урахуванням податку на додану вартість та акцизного податку;
- вартість товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, з урахуванням податку на додану вартість та акцизного податку;
- вартість реалізованої електричної енергії без податку на додану вартість;

- вартість (з податком на додану вартість та без урахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів) підакцизних товарів, що реалізовані відповідно до ПКУ.

При визначенні бази оподаткування перерахунок іноземної валюти у валюту України здійснюється за курсом валюти, визначеним відповідно до ст. 39-1 ПКУ.

Митна вартість товарів, що ввозяться на митну територію України, визначається відповідно до Митного кодексу України.

У разі обчислення податку із застосуванням *специфічних ставок* з підакцизних товарів (продукції) базою оподаткування є їх величина, визначена в одиницях виміру ваги, об'єму, кількості товару (продукції), об'єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках.

У разі обчислення податку із застосуванням одночасно *адвалорних та специфічних ставок* податку базою оподаткування є база, визначена відповідно до п. 214.1 та 214.4 ст. 214 ПКУ.

У разі наявності наднормативних втрат спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв, допущених з вини виробника під час виробництва підакцизних товарів (продукції), базою оподаткування є вартість (кількість) цих товарів, які можна було б виробити з наднормативно втрачених товарів (продукції).

При псуванні, знищенні, втраті підакцизних товарів (продукції), базою оподаткування є вартість та обсяги втрачених товарів (продукції), що перевищують встановлені норми втрат згідно з п. 214.6 ст. 214 ПКУ.

4. Ставки акцизного податку для підакцизних товарів

До *підакцизних товарів* належать:

- спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво (крім квасу "живого" бродіння);
- тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну;
- пальне;
- автомобілі легкові, кузови до них, причепи та напівпричепи, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів;
- електрична енергія.

Ставки податку:

- а) адвалорні,
- б) специфічні,
- в) адвалорні та специфічні одночасно.

Податок справляється з таких товарів та обчислюється за такими ставками (ст. 215 ПКУ):

- спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво: гривень за 1 літр
- тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну: гривень за 1 кілограм (нетто), гривень за 1000 штук
- сигарети та цигарки: 12 відсотків
- мінімальне акцизне податкове зобов'язання із сплати акцизного податку з тютюнових виробів: 3019,85 гривень за 1000 штук
- пальне: євро за 1000 літрів
- моторні транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, включаючи водія (крім моторних транспортних засобів, зазначених у товарній позиції 8702 90 90 згідно з УКТ ЗЕД): євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна

- автомобілі легкові та інші моторні транспортні засоби, призначені головним чином для перевезення людей, що відповідають товарній позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД, включаючи вантажопасажирські автомобілі-фургони, гоночні автомобілі, у тому числі автомобілі, які в установленому законодавством порядку подаються до органів, що здійснюють державну реєстрацію транспортних засобів, для реєстрації або перереєстрації у зв'язку із зміною моделі транспортного засобу, що до переобладнання під час ввезення відповідала товарній позиції 8704 згідно з УКТ ЗЕД, а після переобладнання відповідає товарній позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД: ставка податку (Ставка) для відповідного транспортного засобу визначається за формулою:

$$\text{Ставка} = \text{Ставка базова} \times K \text{ двигун} \times K \text{ вік},$$

де *Ставка базова* - ставка податку в євро за 1 штуку транспортного засобу;

K двигун - коефіцієнт, що визначається діленням об'єму циліндрів двигуна внутрішнього згоряння відповідного транспортного засобу в куб. сантиметрах на 1000 куб. сантиметрів;

K вік - коефіцієнт, що дорівнює кількості повних календарних років з року, наступного за роком виробництва відповідного транспортного засобу, до року визначення ставки податку (для нових транспортних засобів та транспортних засобів, що використовувалися до одного повного календарного року, коефіцієнт дорівнює 1, а для транспортних засобів, що використовувалися понад п'ятнадцять повних календарних років, коефіцієнт дорівнює 15).

- моторні транспортні засоби для перевезення вантажів: євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна

- кузови для автомобілів, зазначених у товарній позиції згідно з УКТ ЗЕД 8703: 218 євро за 1 штуку, 872 євро за 1 штуку.

- мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним двигуном, з колясками або без них: євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна, євро за 1 штуку.

- причепа та напівпричепа для тимчасового проживання у кемпінгах, типу причіпних будиночків: 109 євро за 1 штуку

- електрична енергія: 3,2 відсотків

- для пива, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, реалізованих відповідно до пп. 213.1.9 п. 213.1 ст. 213 ПКУ, ставка податку становить 5 відсотків.

5. Порядок обчислення акцизного податку.

Суми податку, що підлягають сплаті, з підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, а також реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі, визначаються платником податку самостійно, виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку, що діють на дату виникнення податкових зобов'язань.

Суми податку з підакцизних товарів (продукції), вироблених з давальницької сировини, визначаються виробником (переробником), виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку, що діють на дату відвантаження готової продукції її замовнику або за його дорученням іншій особі.

Податок з товарів (продукції), вироблених на митній території України, на які встановлені ставки податку в іноземній валюті, сплачується у національній валюті і розраховується за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України, що діє на перший день кварталу, в якому здійснюється реалізація товару (продукції), і залишається незмінним протягом кварталу.

Для пального, при виробництві якого в якості сировини використані інші оподатковувані підакцизні товари, сума податку до сплати зменшується на суму податку, розрахованого для такої сировини.

Суми податку з товарів (продукції), які ввозяться на митну територію України, що підлягають сплаті, визначаються платниками податку самостійно, виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку.

Податок із підакцизних товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, обчислюється у національній валюті за курсом валюти.

Обчислення сум податку з тютюнових виробів здійснюється одночасно за адвалорними та специфічними ставками.

При визначенні податкового зобов'язання на сигарети одного найменування сума акцизного податку, обчислена одночасно за встановленими адвалорною та специфічною ставками акцизного податку, не повинна бути меншою встановленого мінімального акцизного податкового зобов'язання.

Суб'єкт господарювання зобов'язаний сплатити податок або подати контролюючому органу за своїм місцезнаходженням до отримання з акцизного складу спирту етилового неденатурованого, призначеного для переробки на алкогольні напої (крім виноматеріалів та вермутів), податковий вексель, який є забезпеченням виконання зобов'язання такого платника у строк до 90 календарних днів, починаючи з дня видачі податкового векселя, сплатити суму податку, розраховану за ставками для цієї продукції.

6. Податковий період з акцизного податку.

Базовий податковий період для сплати податку відповідає календарному місяцю.

7. Строк та порядок сплати акцизного податку.

Суми податку перераховуються до бюджету платниками акцизного податку протягом **10 календарних днів**, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого ПКУ для подання податкової декларації за місячний податковий період.

Суми податку з *алкогольних напоїв*, для виробництва яких використовується спирт етиловий неденатурований, **сплачуються при придбанні марок акцизного податку**.

Суми податку з урахуванням мінімального акцизного податкового зобов'язання із сплати акцизного податку на *тютюнові вироби* та ставок податку, діючих відповідно до норм ПКУ, *виробниками тютюнових виробів* сплачуються до бюджету протягом **п'ятнадцяти робочих днів** після отримання марок акцизного податку з доплатою (у разі потреби) на день подання податкової декларації. Якщо зазначений строк припадає на день наступного бюджетного року, сума акцизного податку сплачується виробникам тютюнових виробів до закінчення бюджетного року, в якому отримані марки.

Підприємства, які виробляють вина виноградні з додаванням спирту та міцні, вермути, інші зброджені напої з додаванням спирту, суміші із зброджених напоїв з додаванням спирту, суміші зброджених напоїв з безалкогольними напоями з додаванням спирту, сплачують **податок при придбанні марок акцизного податку** на суму, розраховану із ставок податку на готову продукцію, вироблену з виноматеріалів чи суслу, при виробництві яких використовується спирт етиловий.

Власник готової продукції, виробленої з давальницької сировини, *сплачує податок виробнику (переробнику) не пізніше дати відвантаження готової продукції* такому власнику або за його дорученням іншій особі.

Податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) *сплачується платниками податку до або в день подання митної декларації*.

У разі ввезення маркованої підакцизної продукції на митну територію України *податок сплачується під час придбання марок акцизного податку* з доплатою (у разі потреби) на день подання митної декларації.

Платники акцизного податку при зверненні до органів, що здійснюють державну реєстрацію транспортних засобів, для реєстрації або перереєстрації переобладнаного

вантажного транспортного засобу у легковий автомобіль зобов'язані пред'явити квитанції або платіжні доручення про сплату податку з відміткою банку про дату виконання платіжного доручення.

Суми податку перераховуються до бюджету суб'єктом господарювання роздрібною торгівлі, який здійснює реалізацію підакцизних товарів, протягом **10 календарних днів**, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого ПКУ для подання податкової декларації за місячний податковий період.

Особа - суб'єкт господарювання роздрібною торгівлі, який здійснює реалізацію підакцизних товарів, сплачує податок за місцем здійснення реалізації таких товарів.

8. Декларація з акцизного податку. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату акцизного податку.

Платники податку подають щомісяця не пізніше **20 числа** наступного звітного (податкового) періоду контролюючому органу за місцем реєстрації декларацію з акцизного податку за формою, затвердженою у порядку, встановленому ст. 46 ПКУ.

Декларація акцизного податку (з додатками) затверджена наказом Мінфіну від 23.01.2015 р. № 14 (у редакції наказу Мінфіна від 26.09.2016 р. № 841, зі змінами внесеними Наказом Мінфіну від 24.04.2017 р. № 451).

Разом з декларацією акцизного податку подаються:

Додаток 1. Розрахунок суми акцизного податку з підакцизних товарів (продукції), на які встановлено специфічні ставки акцизного податку

Додаток 1¹. Розрахунок суми акцизного податку з реалізації пального відповідно до пп. 213.1.12 п. 213.1 ст. 213 ПКУ.

Додаток 2. Розрахунок суми акцизного податку з тютюнових виробів, на які встановлено специфічні та адвалорні ставки акцизного податку одночасно

Додаток 3. Розрахунок суми акцизного податку з алкогольних напоїв (стаття 225 розділу VI Кодексу)

Додаток 4. Розшифровка оборотів, які не підлягають оподаткуванню, звільняються від оподаткування, оподатковуються за нульовою ставкою

Додаток 5. Розрахунок суми акцизного податку з втрачених марок акцизного податку, що були придбані для маркування тютюнових виробів

Додаток 6. Розрахунок суми акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів

Додаток 7. Розрахунок суми акцизного податку з оптового постачання електричної енергії та з виробництва електричної енергії, проданої поза оптовим ринком електричної енергії

Додаток 8. Розрахунок суми акцизного податку, що збільшує або зменшує податкові зобов'язання внаслідок виправлення самостійно виявленої помилки, допущеної в попередніх звітних періодах

Додаток 9. Заява про порушення особою, яка реалізує пальне, порядку заповнення та/або порядку реєстрації акцизної накладної/розрахунку коригування

Додаток 10. Зразок доповнення до декларації акцизного податку відповідно до п. 46.4 ст. 46 глави 2 розділу II ПКУ.

9. Акцизна накладна.

Акцизна накладна, розрахунок коригування акцизної накладної, заявку на поповнення (коригування) залишку пального розроблено відповідно до статей 231-232 розділу VI "Акцизний податок" Податкового кодексу України.

Форма акцизної накладної затверджена наказом Мінфіну від 25.02.2016 року № 218 (зі змінами, внесеними Наказом Мінфіну від 24.04.2017 р. № 452).

Акцизна накладна, розрахунок коригування акцизної накладної, заявка на поповнення (коригування) залишку пального складається особами, що здійснюють реалізацію пального та які, відповідно до підпункту 212.1.15 пункту 212.1 статті 212 Кодексу, визначені платниками акцизного податку.

Платник податку при реалізації пального зобов'язаний скласти в електронній формі акцизну накладну за кожним кодом товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД реалізованого пального та зареєструвати в Єдиному реєстрі акцизних накладних з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодавством, електронного підпису уповноваженої платником особи.

Платник податку зобов'язаний скласти акцизну накладну на обсяги пального, використаного для власного споживання; реалізованого та/або використаного для виробництва непідакцизної продукції на умовах, встановлених ст. 229 ПКУ; втраченого як у межах, так і понад встановлені норми втрат; зіпсованого, знищеного, в тому числі внаслідок аварії, пожежі, повені, інших форс-мажорних обставин чи з іншої причини, пов'язаної з природним результатом, а також внаслідок випаровування в процесі виробництва, обробки, переробки, зберігання чи транспортування такого пального.

Акцизна накладна, розрахунок коригування акцизної накладної складаються та надаються отримувачу пального в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодавством, електронного підпису уповноваженої платником особи.

Відправлення, передавання, одержання, зберігання та організація обігу акцизних накладних, розрахунків коригування акцизної накладної, заявок на поповнення

(коригування) залишку пального в електронній формі здійснюються у порядку, визначеному законодавством.

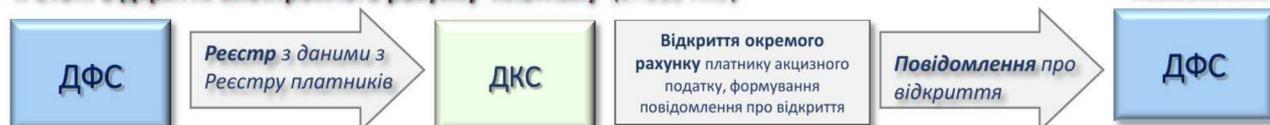
Усі акцизні накладні, розрахунки коригування акцизної накладної підлягають реєстрації в Єдиному реєстрі акцизних накладних у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

СХЕМА ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРУВАННЯ РП (СЕАРП)

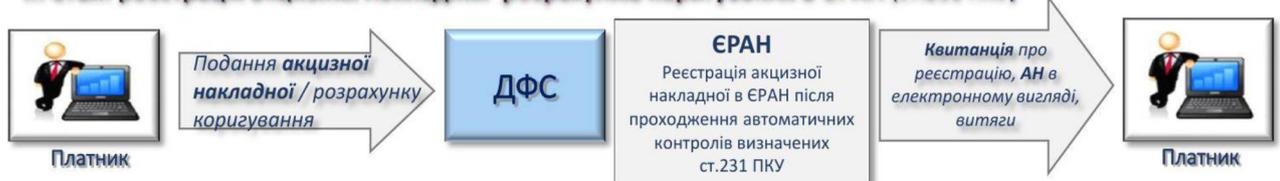
I етап: реєстрація осіб, які здійснюватимуть реалізацію пального (ст.212 ПКУ)

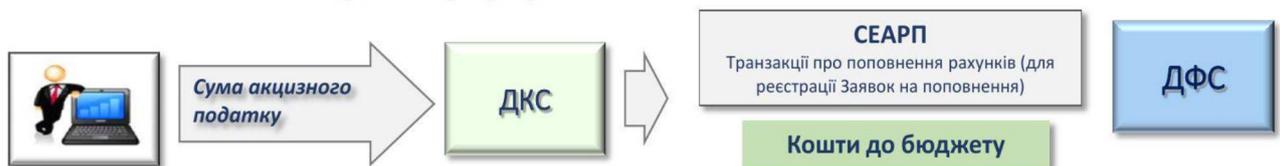
II етап: відкриття електронного рахунку платнику (ст.232 ПКУ)

III етап: реєстрація акцизних накладних розрахунків коригування в ЄРАН (ст.231 ПКУ)

IV етап: поповнення електронного рахунку

В акцизній накладній зазначаються в окремих полях такі обов'язкові реквізити:

- а) порядковий номер акцизної накладної;
- б) дата складання акцизної накладної;
- в) повна або скорочена назва юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, зареєстрованої як платник акцизного податку, - особи, що реалізує пальне;
- г) код ЄДРПОУ (для юридичних осіб) або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) особи, що реалізує пальне, та отримувача пального;
- г) повна або скорочена назва юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, зареєстрованої як платник податків, - отримувача пального;
- д) код товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД;
- е) опис пального;
- є) обсяг пального в літрах, приведених до t 15 °С.

Реєстрація акцизних накладних та/або розрахунків коригування у ЄРАН здійснюється не пізніше п'ятнадцяти календарних днів, наступних за датою їх складання.

Платник податку має право зареєструвати акцизні накладні та/або розрахунки коригування, а також коригування до заявок на поповнення обсягу залишку пального в ЄРАН на обсяг реалізованого пального за кожним кодом товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД (Σ АНакл), обчислений за такою формулою:

$$\sum \text{АНакл} = \sum \text{АНаклОтр} + \sum \text{АМитн} + \sum \text{ЗаявкиПоповн} - \sum \text{КоригЗаявкиПоповн} - \sum \text{АНаклВид} - \sum \text{Втрат},$$

де:

$\sum \text{АНаклОтр}$ - загальний обсяг пального за отриманими платником податку акцизними накладними, зареєстрованими в ЄРАН, та розрахунками коригування до них таких акцизних накладних, зареєстрованими в ЄРАН;

$\sum \text{АМитн}$ - загальний обсяг пального, ввезеного на митну територію України, оформленого належним чином митними деклараціями, з якого сплачено акцизний податок;

$\sum \text{ЗаявкиПоповн}$ - загальний обсяг пального за оформленими та зареєстрованими в системі електронного адміністрування реалізації пального заявками на поповнення обсягу залишку пального, із списанням з облікових карток грошових коштів сплаченого акцизного податку в бюджет, рівних сумі акцизного податку для відповідного обсягу пального;

$\sum \text{КоригЗаявкиПоповн}$ - загальний обсяг пального за оформленими та зареєстрованими в системі електронного адміністрування реалізації пального коригуваннями до заявок на поповнення обсягу залишку пального, за якими зменшується попередньо збільшений обсяг залишку пального;

$\sum \text{АНаклВид}$ - загальний обсяг пального за виданими платником податку акцизними накладними, зареєстрованими в ЄРАН, та розрахунками коригування до таких акцизних накладних, зареєстрованими в ЄРАН;

$\sum \text{Втрат}$ - загальний обсяг пального втраченого, як в межах, так і понад встановлені норми втрат, зіпсованого, знищеного, включаючи випадки внаслідок аварії, пожежі, повені, інших форс-мажорних обставин чи з іншої причини, пов'язаної з природним результатом, а також внаслідок випаровування в процесі виробництва, обробки, переробки, зберігання чи транспортування такого пального, що засвідчені відповідним актом втрати, псування чи знищення пального.

Підтвердженням особі, що реалізує пальне, про прийняття її акцизної накладної та/або розрахунку коригування до ЄРАН є квитанція в електронному вигляді у текстовому форматі, яка надсилається протягом операційного дня.

З метою отримання акцизної накладної/розрахунку коригування, зареєстрованих в ЄРАН, отримувач пального надсилає в електронному вигляді запит до ЄРАН, за яким отримує в електронному вигляді повідомлення про реєстрацію акцизної накладної/розрахунку коригування в ЄРАН та акцизну накладну/розрахунок коригування в електронному вигляді. Такі акцизна накладна/розрахунок коригування вважаються зареєстрованими в ЄРАН та отриманими отримувачем пального.

10. Облік акцизного податку.

У бухгалтерському обліку для відображення акцизного податку використовується субрахунок 641 «Розрахунки за податками».

Відвантажено підакцизну продукцію покупцеві:

Дт 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»;

Кт 701 «Дохід виручка від реалізації продукції».

Відображено акцизний податок:

Дт 701 «Дохід виручка від реалізації продукції»;

Кт 641 «Розрахунки за податками / Акцизний податок».

Перераховано акцизний податок до бюджету:

Дт 641 «Розрахунки за податками / Акцизний податок»;

Кт 311 «Поточний рахунок в національній валюті».

ТЕМА 6. ЗВІТНІСТЬ З ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ

1. Платники екологічного податку.
2. Об'єкт та база оподаткування екологічного податку.
3. Ставки екологічного податку.
4. Порядок обчислення екологічного податку.
5. Податковий період з екологічного податку.
6. Строк та порядок сплати екологічного податку.
7. Декларація екологічного податку. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату екологічного податку.
8. Облік екологічного податку.

1. Платники екологічного податку.

Платниками податку є суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони здійснюються:

- викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення;
- скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;
- розміщення відходів (крім розміщення окремих видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання);
- утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені);
- тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строки.

2. Об'єкт та база оподаткування екологічного податку.

Об'єктом та базою оподаткування є:

- обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;
- обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти;
- обсяги та види (класи) розміщених відходів, крім обсягів та видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання;
- обсяги та категорія радіоактивних відходів, що утворюються внаслідок діяльності суб'єктів господарювання та/або тимчасово зберігаються їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строки;
- обсяги електричної енергії, виробленої експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій).

База оподаткування податком за викиди двоокису вуглецю за результатами податкового (звітного) року зменшується на обсяг таких викидів у розмірі 500 тонн за рік.

3. Ставки екологічного податку.

Ставки екологічного податку встановлено ст. 243 - 248 Податкового кодексу.

Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення:

- ставки податку за викиди в атмосферне повітря окремих забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення: гривень за 1 тонну

- ставки податку за викиди в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення забруднюючих речовин (сполук), які не увійшли до попереднього пункту та на які встановлено клас небезпечності:

Ставки податку за викиди в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення забруднюючих речовин (сполук), які не увійшли до п. 243.1 ПКУ та на які встановлено клас небезпечності	
Клас небезпечності	Ставка податку, гривень за 1 тонну (п. 243.2 ПКУ)
I	17536,42
II	4016,11
III	598,4
IV	138,57

- для забруднюючих речовин (сполук), які не увійшли до першого пункту та на які не встановлено клас небезпечності (крім двоокису вуглецю), ставки податку застосовуються залежно від установлених орієнтовно безпечних рівнів впливу таких речовин (сполук) в атмосферному повітрі населених пунктів: гривень за 1 тонну

- ставка податку за викиди двоокису вуглецю становить 10,00 гривень за 1 тонну.

Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти:

- ставки податку за скиди окремих забруднюючих речовин у водні об'єкти: гривень за 1 тонну

- ставки податку за скиди у водні об'єкти забруднюючих речовин, які не увійшли до першого пункту та на які встановлено гранично допустиму концентрацію або орієнтовно безпечний рівень впливу: гривень за 1 тонну

- за скиди забруднюючих речовин, на які не встановлено гранично допустиму концентрацію або орієнтовно безпечний рівень впливу, застосовуються ставки податку за найменшою величиною гранично допустимої концентрації, наведеної у пункті 245.2 ПКУ.

- за скиди забруднюючих речовин у ставки та озера ставки податку, зазначені у п. 245.1 і 245.2 ПКУ, збільшуються у 1,5 раза.

Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах:

1) Ставки податку за розміщення окремих видів надзвичайно небезпечних відходів:

- обладнання та приладів, що містять ртуть, елементи з іонізуючим випромінюванням, - 865,47 гривні за одиницю;

- люмінесцентних ламп - 15,06 гривні за одиницю.

2) Ставки податку за розміщення відходів, які встановлюються залежно від класу безпеки та рівня небезпечності відходів: гривень за 1 тонну

3) За розміщення відходів, на які не встановлено клас безпеки, застосовується ставка податку, встановлена за розміщення відходів I класу безпеки.

4) За розміщення відходів на звалищах, які не забезпечують повного виключення забруднення атмосферного повітря або водних об'єктів, ставки податку, зазначені у п. 246.1-246.3 ПКУ, збільшуються у 3 рази.

Коефіцієнт до ставок податку, який встановлюється залежно від місця (зони) розміщення відходів у навколишньому природному середовищі:

Місце (зона) розміщення відходів	Коефіцієнт
В межах населеного пункту або на відстані менш як 3 км від таких меж	3
На відстані від 3 км і більше від меж населеного пункту	1

Ставки податку за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені)

1) Ставка податку за утворення радіоактивних відходів виробниками електричної енергії - експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій), включаючи вже накопичені, становить 0,0127 гривні у розрахунку на 1 кВт-год виробленої електричної енергії.

2) Корируючий коефіцієнт, який встановлюється для експлуатуючих організацій ядерних установок (атомних електростанцій) залежно від активності радіоактивних відходів:

Категорія відходів	Коефіцієнт
Високоактивні	50
Середньоактивні та низькоактивні	2

Ставки податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк:

Категорія відходів	Ставка податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів (крім відходів, представлених як джерела іонізуючого випромінювання), гривень за 1 куб. метр	Ставка податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів, представлених як джерела іонізуючого випромінювання, гривень за 1 куб. сантиметр
Високоактивні	602418,72	20080,63
Середньоактивні та низькоактивні	11245,14	4016,11.

4. Порядок обчислення екологічного податку.

Суми податку обчислюються за податковий (звітний) квартал платниками податку.

Суми податку, який справляється за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення (Пвс), обчислюються платниками податку самостійно щокварталу виходячи з фактичних обсягів викидів, ставок податку за формулою наведеною у п. 249.3 ПКУ.

Суми податку, який справляється за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти (Пс), обчислюються платниками самостійно щокварталу виходячи з фактичних обсягів скидів, ставок податку та коригуючих коефіцієнтів за формулою наведеною у п. 249.5 ПКУ.

Суми податку, який справляється за розміщення відходів (Прв), обчислюються платниками самостійно щокварталу виходячи з фактичних обсягів розміщення відходів, ставок податку та коригуючих коефіцієнтів за формулою наведеною у п. 249.6 ПКУ.

Суми податку, який справляється за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені), обчислюються платниками податку - експлуатуючими організаціями (операторів) атомних електростанцій, включаючи експлуатуючі організації (оператори) дослідницьких реакторів, самостійно щокварталу на основі показників виробництва електричної енергії, ставки податку, а також пропорційно обсягу та активності радіоактивних відходів виходячи з фактичного об'єму радіоактивних відходів, утворених за базовий податковий (звітний) період, і з фактичного об'єму радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року, та коригуючого коефіцієнта за формулою наведеною у п. 249.7 ПКУ.

Суми податку, який справляється за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк, обчислюються платниками податку - виробниками радіоактивних відходів самостійно щокварталу на

підставі ставок податку, наведених у п. 248.1 ПКУ, та пропорційно строку зберігання таких відходів понад установлений строк за формулою наведеною у п. 249.8 ПКУ.

5. Податковий період з екологічного податку.

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу.

6. Строк та порядок сплати екологічного податку.

Платники податку перераховують суми податку, що справляється за викиди, скиди забруднюючих речовин та розміщення відходів, одним платіжним дорученням на рахунки, відкриті в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, які забезпечують розподіл цих коштів у співвідношенні, визначеному законом.

Сплачують податок протягом **10 календарних днів**, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації.

7. Декларація екологічного податку. Строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату екологічного податку.

Порядок подання податкової звітності та сплати податку визначено ст. 250 Податкового кодексу. Декларація з екоподатку подається за формою, затвердженою наказом Мінфіну від 17.08.2015 р. № 715.

Платники податку складають податкові декларації за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 ПКУ, подають їх протягом **40 календарних днів**, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, до контролюючих органів:

- *за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти, розміщення протягом звітного кварталу відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах* - за місцем розміщення стаціонарних джерел, спеціально відведених для цього місць чи об'єктів;

- *за утворення радіоактивних відходів та тимчасове зберігання радіоактивних відходів понад установлений особливими умовами ліцензії строк* - за місцем перебування платника на податковому обліку у контролюючих органах.

Якщо місце подання декларації не збігається з місцем перебування платника на податковому обліку, то до контролюючого органу, у якому такий платник зареєстрований, подається копія декларації в ті самі строки – протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу (п. 250.8 ПК).

Якщо платник має декілька джерел забруднення або місць розміщення відходів у різних адміністративно-територіальних одиницях (коди КОАТУУ різні), то декларація подається окремо за кожним джерелом та місцем розміщення.

Платник, який числиться на обліку в органі ДФС у місті з районним поділом, а джерела забруднення та місця розташування відходів знаходяться на території цього міста, може подати одну декларацію за місцем своєї податкової реєстрації.

Платники екоподатку разом із декларацією подають додатки 1–6. Загальна частина декларації заповнюється всіма платниками, а додатки – залежно від того, яке джерело забруднення має підприємство.

Податкова декларація екологічного податку містить такі додатки:

– додаток 1 «Розрахунок за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення»;

– додаток 2 «Розрахунок за скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти»;

- додаток 3 «Розрахунок за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах»;
- додаток 4 «Розрахунок за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені)»;
- додаток 5 «Розрахунок за утворення радіоактивних відходів і сплачується за придбання джерел(а) іонізуючого випромінювання»;
- додаток 6 «Розрахунок за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк».

8. Облік екологічного податку.

Відповідно до діючого Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій для обліку екологічного податку застосовують рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами» субрахунок 641/ЕП – екологічний податок. За кредитом субрахунку відображають нарахування екологічного податку, а за дебетом – його перерахування до бюджету.

Аналітичний облік податку ведуть за видами платежів (основний платіж, штрафи, пені) із виділенням аналітичних рахунків згідно із переліком екологічних платежів: податок за розміщення відходів у навколишньому природному середовищі; податок за викиди в атмосферу забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.

Відображення в обліку операцій з нарахування екологічного податку:

- 1) Нараховано екологічний податок:
Дт 92   Кт 641/ЕП
- 2) Сплачено екологічний податок до бюджету:
Дт 641/ЕП   Кт 311

ТЕМА 8. ЗВІТНІСТЬ З ПОДАТКУ НА МАЙНО

1. Склад податку на майно
2. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
3. Транспортний податок
4. Туристичний збір
5. Збір за місця для паркування транспортних засобів
6. Плата за землю: земельний податок + орендна плата за землю

1. Склад податку на майно

Податок на майно складається з:

- 1) податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
- 2) транспортного податку;
- 3) плати за землю:
  - земельного податку;
  - орендної плати.

2. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Платники:

фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.

Якщо об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості перебувають у спільній частковій або спільній сумісній власності кількох осіб, то визначення платників податків відбувається так:

а) якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній частковій власності кількох осіб, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку;

б) якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб, але не поділений в натурі, платником податку є одна з таких осіб-власників, визначена за їх згодою, якщо інше не встановлено судом;

в) якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб і поділений між ними в натурі, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку.

Об'єкт оподаткування

Об'єктом оподаткування є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.

Не є об'єктом оподаткування:

а) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, створених ними в установленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності);

б) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які розташовані в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, визначені законом, в тому числі їх частки;

в) будівлі дитячих будинків сімейного типу;

г) гуртожитки;

г) житлова нерухомість непридатна для проживання, у тому числі у зв'язку з аварійним станом, визнана такою згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад;

д) об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, що належать дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа, визнаним такими відповідно до закону, дітям-інвалідам, які виховуються самотніми матерями (батьками), але не більше одного такого об'єкта на дитину;

е) об'єкти нежитлової нерухомості, які використовуються суб'єктами господарювання малого та середнього бізнесу, що провадять свою діяльність в малих архітектурних формах та на ринках;

є) будівлі промисловості, зокрема виробничі корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств;

ж) будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників (юридичних та фізичних осіб), віднесені до класу "Будівлі сільськогосподарського призначення, лісівництва та рибного господарства" (код 1271) Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000, та не здаються їх власниками в оренду, лізинг, позичку;

з) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності громадських організацій інвалідів та їх підприємств;

и) об'єкти нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій, статути (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку, та використовуються виключно для забезпечення їхньої статутної діяльності, включаючи ті, в яких здійснюють діяльність засновані такими релігійними організаціями добродійні заклади (притулки, інтернати, лікарні тощо), крім об'єктів нерухомості, в яких здійснюється виробнича та/або господарська діяльність;

і) будівлі дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від форми власності та джерел фінансування, що використовуються для надання освітніх послуг;

ї) об'єкти нежитлової нерухомості державних та комунальних дитячих санаторно-курортних закладів та закладів оздоровлення та відпочинку дітей, а також дитячих

санаторно-курортних закладів та закладів оздоровлення і відпочинку дітей, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій. У разі виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій;

й) об'єкти нежитлової нерухомості державних та комунальних центрів олімпійської підготовки, шкіл вищої спортивної майстерності, центрів фізичного здоров'я населення, центрів з розвитку фізичної культури і спорту інвалідів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, а також центрів олімпійської підготовки, шкіл вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацьких спортивних шкіл і спортивних споруд всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій. У разі виключення таких установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій;

к) об'єкти нежитлової нерухомості баз олімпійської та паралімпійської підготовки. Перелік таких баз затверджується Кабінетом Міністрів України;

л) об'єкти житлової нерухомості, які належать багатодітним або прийомним сім'ям, у яких виховується п'ять та більше дітей.

База оподаткування

Базою оподаткування є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток.

База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, які перебувають у власності фізичних осіб, обчислюється контролюючим органом на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та/або на підставі оригіналів відповідних документів платника податків, зокрема документів на право власності.

База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності юридичних осіб, обчислюється такими особами самостійно виходячи із загальної площі кожного окремого об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт.

База оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи - платника податку, *зменшується*:

а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості - на **60** кв. метрів;

б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на **120** кв. метрів;

в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), - на **180** кв. метрів.

Таке зменшення надається один раз за кожний базовий податковий (звітний) період (рік).

Ставки податку

Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує **1,5** відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.

Порядок обчислення податку

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, які перебувають у власності *фізичних осіб*, здійснюється контролюючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника такої нерухомості у такому порядку:

а) за наявності у власності платника податку одного об'єкта житлової нерухомості, в тому числі його частки, податок обчислюється, виходячи з бази оподаткування, зменшеної відповідно до пп. "а" або "б" пп. 266.4.1 п. 266.4 ПКУ, та відповідної ставки податку;

б) за наявності у власності платника податку більше одного об'єкта житлової нерухомості одного типу, в тому числі їх часток, податок обчислюється виходячи із сумарної загальної площі таких об'єктів, зменшеної відповідно до пп. "а" або "б" пп. 266.4.1 п. 266.4 ПКУ, та відповідної ставки податку;

в) за наявності у власності платника податку об'єктів житлової нерухомості різних видів, у тому числі їх часток, податок обчислюється виходячи із сумарної загальної площі таких об'єктів, зменшеної відповідно до пп. "в" пп. 266.4.1 п. 266.4 ПКУ, та відповідної ставки податку;

г) сума податку, обчислена з урахуванням пп. "б" і "в" цього пп., розподіляється контролюючим органом пропорційно до питомої ваги загальної площі кожного з об'єктів житлової нерухомості;

г) за наявності у власності платника податку об'єкта (об'єктів) житлової нерухомості, у тому числі його частки, що перебуває у власності фізичної чи юридичної особи - платника податку, загальна площа якого перевищує 300 квадратних метрів (для квартири) та/або 500 квадратних метрів (для будинку), сума податку, розрахована відповідно до пп. "а"- "г" цього пп., збільшується на 25000 гривень на рік за кожен такий об'єкт житлової нерухомості (його частку).

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб, здійснюється контролюючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника такої нерухомості виходячи із загальної площі кожного з об'єктів нежитлової нерухомості та відповідної ставки податку.

Податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку, обчисленого згідно з пп. 266.7.1 п. 266.7 ПКУ, та відповідні платіжні реквізити, зокрема, органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням кожного з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, надсилаються (вручаються) платнику податку контролюючим органом за місцем його податкової адреси (місцем реєстрації) до 1 липня року, що настає за базовим податковим (звітним) періодом (роком).

Щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості податок сплачується фізичною особою-платником починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт.

Контролюючі органи за місцем проживання (реєстрації) платників податку в десятиденний строк інформують відповідні контролюючі органи за місцезнаходженням об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості про надіслані (вручені) платнику податку податкові повідомлення-рішення про сплату податку у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Нарахування податку та надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень про сплату податку фізичним особам - нерезидентам здійснюють контролюючі органи за місцезнаходженням об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності таких нерезидентів.

Платники податку мають право звернутися з письмовою заявою до контролюючого органу за місцем проживання (реєстрації) для проведення зв'язки даних щодо:

- об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності платника податку;

- розміру загальної площі об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності платника податку;
- права на користування пільгою із сплати податку;
- розміру ставки податку;
- нарахованої суми податку.

У разі виявлення розбіжностей між даними контролюючих органів та даними, підтвердженими платником податку на підставі оригіналів відповідних документів, зокрема документів на право власності, контролюючий орган за місцем проживання (реєстрації) платника податку проводить перерахунок суми податку і надсилає (вручає) йому нове податкове повідомлення-рішення. Попереднє податкове повідомлення-рішення вважається скасованим (відкликаним).

Органи державної реєстрації прав на нерухоме майно, а також органи, що здійснюють реєстрацію місця проживання фізичних осіб, зобов'язані щокварталу у 15-денний строк після закінчення податкового (звітного) кварталу подавати контролюючим органам відомості, необхідні для розрахунку та справляння податку фізичними та юридичними особами, за місцем розташування такого об'єкта нерухомого майна станом на перше число відповідного кварталу в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Платники податку - юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і до 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта/об'єктів оподаткування декларацію за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 ПКУ, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.

Щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості декларація юридичною особою - платником подається протягом 30 календарних днів з дня виникнення права власності на такий об'єкт, а податок сплачується починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт.

У разі переходу права власності на об'єкт оподаткування від одного власника до іншого протягом календарного року податок обчислюється для попереднього власника за період з 1 січня цього року до початку того місяця, в якому припинилося право власності на зазначений об'єкт оподаткування, а для нового власника - починаючи з місяця, в якому він набув право власності.

Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності.

Податковий період

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

Строк та порядок сплати

Податок сплачується за місцем розташування об'єкта/об'єктів оподаткування і зараховується до відповідного бюджету згідно з положеннями Бюджетного кодексу України.

Фізичні особи можуть сплачувати податок у сільській та селищній місцевості через каси сільських (селищних) рад або рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, за квитанцією про прийняття податків.

Податкове зобов'язання за звітний рік з податку *сплачується*:

а) *фізичними* особами - протягом **60** днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення;

б) *юридичними* особами - авансовими внесками щокварталу до **30** числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації.

У разі якщо контролюючий орган не надіслав (не вручив) податкове/податкові повідомлення-рішення у строки, встановлені пп. 266.7.2 п. 266.7 ПКУ, фізичні особи звільняються від відповідальності, передбаченої ПКУ за несвоєчасну сплату податкового зобов'язання.

Податкове зобов'язання з цього податку може бути нараховано за податкові (звітні) періоди (роки) в межах строків, визначених п. 102.1 ст. 102 ПКУ.

Податкова декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Звітність із податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, складають і подають лише *юридичні особи*.

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності *фізичних осіб* (у т.ч. фізичних осіб — підприємців!), здійснює контролюючий орган.

19 лютого — граничний строк подання звітності з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за 2019 рік.

18.01.2019 р. набув чинності наказ Мінфіну від 15.11.2018 р. № 897, яким було викладено в новій редакції форму Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (затверджено наказом Міністерства фінансів України 10 квітня 2015 року №408).

Облік податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Мінфін повідомляє (лист від 18.08.2015 р. № 31-11410-08-16/26592), що згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291, витрати, пов'язані зі сплатою податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відображаються на відповідних рахунках витрат.

Відповідно до п. 18 П(С)БО 16 «Витрати» податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг) відносяться до складу адміністративних витрат.

Типові кореспонденції:

1) нараховано податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Дт 92 Кт 641

2) сплачено до бюджету податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Дт 641Кт 311

3. Транспортний податок

Платники транспортного податку:

фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі, що відповідно до пп. 267.2.1 п. 267.2 ст. 267 є об'єктами оподаткування.

Об'єкт оподаткування транспортного податку

Об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше *п'яти років* (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад *375 розмірів мінімальної заробітної плати*, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Така вартість визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі, за методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів України, станом на 1 січня податкового (звітного) року виходячи з марки, моделі, року випуску, об'єму циліндрів двигуна, типу пального.

База оподаткування транспортного податку

Базою оподаткування є легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування відповідно до пп. 267.2.1 п. 267.2 ст. 267 ПКУ.

Ставки транспортного податку

Ставка податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування відповідно до пп. 267.2.1 п. 267.2 ст. 267 ПКУ.

Порядок обчислення транспортного податку

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів оподаткування фізичних осіб здійснюється контролюючим органом за місцем реєстрації платника податку.

Податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку та відповідні платіжні реквізити надсилаються (вручаються) платнику податку контролюючим органом за місцем його реєстрації до 1 липня року базового податкового (звітного) періоду (року).

Щодо об'єктів оподаткування, придбаних протягом року, податок сплачується фізичною особою-платником починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт. Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності.

Нарахування податку та надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень про сплату податку фізичним особам - нерезидентам здійснюють контролюючі органи за місцем реєстрації об'єктів оподаткування, що перебувають у власності таких нерезидентів.

У разі переходу права власності на об'єкт оподаткування від одного власника до іншого протягом звітного року податок обчислюється попереднім власником за період з 1 січня цього року до початку того місяця, в якому він втратив право власності на зазначений об'єкт оподаткування, а новим власником - починаючи з місяця, в якому він набув право власності на цей об'єкт.

Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності.

За об'єкти оподаткування, придбані протягом року, податок сплачується пропорційно кількості місяців, які залишилися до кінця року, починаючи з місяця, в якому проведено реєстрацію транспортного засобу.

У разі спливу п'ятирічного віку легкового автомобіля протягом звітного року податок сплачується за період з 1 січня цього року до початку місяця, наступного за місяцем, в якому вік такого автомобіля досяг (досягне) п'яти років.

Фізичні особи - платники податку мають право звернутися з письмовою заявою до контролюючого органу за місцем своєї реєстрації для проведення звірки даних щодо:

- а) об'єктів оподаткування, що перебувають у власності платника податку;
- б) розміру ставки податку;
- в) нарахованої суми податку.

У разі виявлення розбіжностей між даними контролюючих органів та даними, підтвердженими платником податку на підставі оригіналів відповідних документів, контролюючий орган за місцем реєстрації платника податку проводить перерахунок суми податку і надсилає (вручає) йому нове податкове повідомлення-рішення. Попереднє податкове повідомлення-рішення вважається скасованим (відкликаним).

Фізичні особи - нерезиденти у порядку, визначеному ПКУ, звертаються за проведенням звірки даних до контролюючих органів за місцем реєстрації об'єктів оподаткування.

Податковий період з транспортного податку

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

Строк та порядок сплати транспортного податку

Податок сплачується за місцем реєстрації об'єктів оподаткування і зараховується до відповідного бюджету згідно з положеннями Бюджетного кодексу України.

Транспортний податок сплачується:

а) *фізичними особами* - протягом **60** днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення;

б) *юридичними особами* - авансовими внесками щокварталу до **30** числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації.

Декларація з транспортного податку

З автомобілів *фізичних осіб* обчислення суми податку здійснює контролюючий орган за місцем реєстрації платника податку та надсилає такому платнику до 1 липня звітного року податкове повідомлення-рішення.

Юридичні особи – платники податку самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і до **20 лютого** цього ж року подають контролюючому органу за місцем реєстрації об'єкта оподаткування податкову декларацію з транспортного податку, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально (п. 267.6.4 ПКУ).

Отже, граничний строк подання податкової декларації з транспортного податку на 2019 р. юридичними особами - платниками податку – **19.02.2019** року.

Форму податкової декларації з транспортного податку затверджено наказом Мінфіну від 10.04.2015 р. № 415 (у редакції наказу Мінфіну від 27.06.2017 р. № 595).

Податкова декларація з транспортного податку (J0303602) знаходиться у програмі М.Е.Дос в розділі Реєстр бланків – Державна фіскальна служба – Місцеві податки.

Отже, податкову декларацію з транспортного податку подають платники транспортного податку – *виключно юрособи*.

Облік транспортного податку:

1) нараховано транспортний податок

Дт 92 Кт 641

2) сплачено транспортний податок

Дт 641 Кт 311.

4. Туристичний збір

Туристичний збір - це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету.

Платники туристичного збору

Платниками збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, про встановлення туристичного збору, та тимчасово розміщуються у місцях проживання (ночівлі), визначених пп. 268.5.1 п. 268.5 ст. 268 ПКУ.

Платниками збору *не можуть бути особи*, які:

а) постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких встановлено такий збір;

б) особи, які прибули у відрядження або тимчасово розміщуються у місцях проживання (ночівлі), що належать фізичним особам на праві власності або на праві користування за договором найму;

в) інваліди, діти-інваліди та особи, що супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів (не більше одного супроводжуючого);

г) ветерани війни;

г) учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;

д) особи, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію до лікувально-профілактичних, фізкультурно-оздоровчих та санаторно-курортних закладів, що мають ліцензію на медичну практику та акредитацію центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

е) діти віком до 18 років;

е) дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно-курортні заклади;

ж) члени сім'ї фізичної особи першого та/або другого ступеня споріднення, які тимчасово розміщуються такою фізичною особою у місцях проживання (ночівлі), що належать їй на праві власності або на праві користування за договором найму.

База оподаткування туристичним збором

Базою справляння збору є загальна кількість днів тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі), визначених пп. 268.5.1 ПКУ.

Законодавець підкоригував і перелік місць проживання (ночівлі). Тепер до них належать:

- готелі, кемпінги, мотелі, гуртожитки для приїжджих, хостели, будинки відпочинку, туристичні бази, гірські притулки, табори для відпочинку, пансіонати й інші заклади готельного типу, санаторно-курортні заклади;

- житловий будинок, прибудова до житлового будинку, квартира, котедж, кімната, садовий будинок, дачний будинок, будь-які інші об'єкти, що їх використовують для тимчасового проживання (ночівлі) (пп. 268.5.1 ПК).

Ставки туристичного збору

Ставка збору встановлюється за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, за кожну добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі), визначених пп. 268.5.1 п. 268.5, у розмірі:

- до **0,5 відсотка** - для внутрішнього туризму та

- до **5 відсотків** - для в'їзного туризму

від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення.

Порядок обчислення туристичного збору

Платники збору сплачують суму збору авансовим внеском перед тимчасовим розміщенням у місцях проживання (ночівлі) податковим агентам, які справляють збір за ставками, у місцях справляння збору та з дотриманням інших вимог, визначених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад.

За один і той самий період перебування платника збору на території однієї адміністративно-територіальної одиниці, на якій встановлено туристичний збір, повторне справляння збору, вже сплаченого таким платником збору, не допускається.

Справляння збору може здійснюватися такими *податковими агентами*:

а) юридичними особами, філіями, відділеннями, іншими відокремленими підрозділами юридичних осіб, фізичними особами - підприємцями, які надають послуги з тимчасового розміщення осіб у місцях проживання (ночівлі);

б) квартирно-посередницькими організаціями, які направляють неорганізованих осіб з метою їх тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі), що належать фізичним особам на праві власності або на праві користування за договором найму;

в) юридичними особами, які уповноважуються сільською, селищною, міською радою або радою об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, справляти збір на умовах договору, укладеного з відповідною радою.

Податковий період з туристичного збору

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу.

Строк та порядок сплати туристичного збору

Податкові агенти сплачують збір за своїм місцезнаходженням *щоквартально*, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк та відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, або авансовими внесками до **30 числа (включно) кожного місяця** (у лютому - до 28 (29) включно) на підставі рішення відповідної сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад.

Податкові агенти, які сплачують збір авансовими внесками, відображають у податковій декларації за звітний (податковий) квартал суми нарахованих щомісячних авансових внесків. При цьому остаточна сума збору, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал (з урахуванням фактично внесених авансових

платежів), сплачується такими податковими агентами у строки, визначені для квартального звітного (податкового) періоду.

Податковий агент, який має підрозділ без статусу юридичної особи, що надає послуги з тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі) не за місцем реєстрації такого податкового агента, зобов'язаний зареєструвати такий підрозділ як податкового агента туристичного збору у контролюючому органі за місцезнаходженням підрозділу.

Отже, щодо сплати збору — маємо два строки. Перший — як для квартального звітного податкового періоду, тобто протягом 10 днів після граничного строку звітування. Або ж до 30-го числа (включно) кожного місяця (у лютому — до 28-го (29) включно) авансовими внесками (пп. 268.7.1 ПК). Однак про сплату збору авансом має бути відповідне рішення місцевої ради.

Декларація з туристичного збору

Форма декларації з туристичного збору затверджена наказом Мінфіну від 09 липня 2015 року № 636.

Звітний період: Квартал

Подання: 40 дн. після звітного кварталу

Форма декларації з туристичного збору (J(F)0303504) не змінилась. В програмі декларація знаходиться в розділі Звітність – Реєстр звітів – Державна фіскальна служба – Місцеві податки.

Відповідальність за порушення правил сплати і стягнення туристичного збору

Законом № 2628 доповнено Кодекс України про адміністративні правопорушення статтею 163-17, якою встановлена адміністративна відповідальність за порушення порядку справляння та сплати туристичного збору:

- за невиконання платником туристичного збору зобов'язання із сплати туристичного збору застосовується штраф у розмірі 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (нмдг) – 850 грн.;

- за порушення податковим агентом, особою, яка здійснює тимчасове розміщення платника збору у місцях проживання (ночівлі), порядку та/або особливостей справляння та/або сплати туристичного збору, застосовується штраф у розмірі 100 нмдг – 1700 грн. А у разі повторного порушення – 200 нмдг – 3400 грн.

При цьому податкові агенти (як юрособи, так і ФОП) не повинні забувати й про штрафи, передбачені ПКУ, які вони теж можуть відловити від фіскалів — за ст. 120 (неподання звітності), 126 (несвоєчасна сплата) і 127 (ненарахування/неутримання/неперерахування) ПКУ.

Облік туристичного збору:

1) нараховано туристичний збір

Дт 7031   Кт 642

2) сплачено туристичний збір до бюджету

Дт 642   Кт 311

5. Збір за місця для паркування транспортних засобів

Платники

Платниками збору є юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), фізичні особи - підприємці, які згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.

Об'єкт оподаткування збором

Об'єктом оподаткування є земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, спеціально відведена для

забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів, передбачених статтею 30 Закону України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні".

База оподаткування збором

Базою оподаткування є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.

Ставки збору

Ставки збору встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі **до 0,075 відсотка** мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року.

При визначенні ставки збору сільські, селищні, міські ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, враховують місцезнаходження спеціально відведених місць для паркування транспортних засобів, площу спеціально відведеного місця, кількість місць для паркування транспортних засобів, спосіб поставлення транспортних засобів на стоянку, режим роботи та їх заповнюваність.

Податковий період

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу.

Порядок обчислення, строк та порядок сплати

Сума збору за місця для паркування транспортних засобів, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується *щоквартально*, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк, за місцезнаходженням об'єкта оподаткування.

Платник збору, який має підрозділ без статусу юридичної особи, що провадить діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на земельній ділянці не за місцем реєстрації такого платника збору, зобов'язаний зареєструвати такий підрозділ як платника збору у контролюючому органі за місцезнаходженням земельної ділянки.

Декларація

Декларація заповнюється наростаючим підсумком із початку року за формою, затвердженою наказ Мінфіну від 09.07.2015 року № 636, і подається *щокварталу* за місцезнаходженням земельної ділянки, на якій розташований майданчик для паркування (пп. 2681.5.1 ПК).

Звітний період: квартал

Подання: 40 дн. після звітного кварталу

Якщо в платника податків є філія (інший відокремлений підрозділ), яка займається створенням майданчиків для паркування і знаходиться на іншій території, ніж головне підприємство, то такий філії слід стати на податковий облік в органі ДФС за своїм місцезнаходженням як платнику збору (пп. 2681.5.2 ПК).

Форми податкової звітності за видами податків та зборів

№ з/п	Назва загальнодержавних податків і зборів	Найменування форми податкової звітності	Коли і ким затверджено	Анотація до нормативного документа	Електронне посилання для доступу до документа
1	Податок на прибуток підприємств	Податкова декларація з податку на прибуток підприємств	Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 р. № 897	Затверджено форму Податкової декларації з податку на прибуток підприємств (з додатками)	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text
2	Податок на доходи фізичних осіб	Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску	Наказ Міністерства фінансів України від 13.01.2015 р. № 4	Затверджено форму Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску і Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15#Text
3	Податок на додану вартість	Податкова декларація з податку на додану вартість	Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 р. № 21	Затверджено форму податкової декларації з податку на додану вартість; форму уточнюючого розрахунку податкових зобов'язань з податку на додану вартість у зв'язку з виправленням самостійно виявлених помилок; форму розрахунку податкових зобов'язань, нарахованих отримувачем послуг, не зареєстрованим як платник податку на додану вартість, які постачаються нерезидентами, у тому числі їх постійними представництвами, не зареєстрованими платниками податків, на митній території України; Порядок заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість.	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text
4	Акцизний податок	Декларація акцизного податку	Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 14	Затверджено форму Декларації акцизного податку (з додатками) і порядок заповнення та подання декларації акцизного податку	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0105-15#Text
5	Екологічний податок	Податкова декларація екологічного податку	Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 р. № 715	Затверджено форму Податкової декларації екологічного податку (з додатками)	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1052-15#Text
6	Рентна плата	Податкова декларація з рентної плати	Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 р. № 719	Затверджено форму Податкової декларації з рентної плати (з додатками)	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1051-15#n21

Навчально-методичне видання

Сафарова Анна Таджидінівна

ПОДАТКОВА ЗВІТНІСТЬ

Конспект лекцій

Друкується в авторській редакції